

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

DEPARTAMENT DE FILOSOFIA

CURS 2018/2019

ÍNDEX

1	Components i organització del departament
2	Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau
3	Propostes de millora del departament en funció de les conclusions de la memòria del curs anterior (resultats d'ESO i Batxillerat)
4	Objectius, continguts i criteris d'avaluació de la matèria i seqüenciats per cursos: <ul style="list-style-type: none">•1r ESO•2n ESO•3r ESO•4t ESO•1r Batx.•2n Batx.
5	Estàndards d'aprenentatge avaluable per cursos
6	Indicadors d'assoliment dels objectius proposats
7	Temporalització dels continguts per cursos
8	Metodologia: <ul style="list-style-type: none">8.1. Principis metodològics8.2. Criteris per al disseny de les activitats (d'avaluació inicial, de presentació-motivació, de desenvolupament, de reforç i ampliació, d'avaluació, activitats complementàries).8.3. Criteris per a l'organització dels espais i del temps.8.4. Materials i recursos didàctics: recursos materials, recursos bibliogràfics, ús de noves tecnologies, llibres de text.8.5. Activitats complementàries.
9	Avaluació: <ul style="list-style-type: none">9.1. Procediments d'avaluació:<ul style="list-style-type: none">•Pla d'avaluació•Instruments d'avaluació.9.2. Criteris de qualificació.9.3. Procediments de recuperació.9.4. Pla de recuperació d'alumnes amb pendents9.5. Procediments de reforç i suport: ordinari, estudis assistits de l'horabaixa...9.6. Criteris de promoció i titulació
10	Atenció a la Diversitat
11	Tractament de la lectura
12	Tractament de les TIC
13	Elements transversals tractats a l'ESO
14	Aprovació del document

1.COMONENTS I ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT.

1r ESO. VALORS ÈTICS

1r A Inma López	1r C Inma López
1r B Carme Mir	1r D Carme Mir

2n ESO. VALORS ÈTICS

2n A Carme Mir	2n C Inma López
2n B Carme Mir	2n D Inma López

3r ESO. VALORS ÈTICS

3r A Carme Mir	3r B Inma López
----------------	-----------------

4t ESO. VALORS ÈTICS

4t A Carme Mir	4t B Inma López
----------------	-----------------

4t ESO. CULTURA CLÀSSICA

4t B Carme Mir

1r Batxillerat. FILOSOFIA

1r Bat. A Inma López	1r Bat. B Carme Mir
----------------------	---------------------

2n Batxillerat. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

2n Bat. A Carme Mir	2n Bat. B Carme Mir
---------------------	---------------------

2n Batxillerat. PSICOLOGIA

2n Batx. A i B Inma López

2.CONTRIBUCIÓ DE LES MATÈRIES A LA CONSECUCIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES. VALORS ÈTICS. PRIMER, SEGON, TERCER I QUART D' ESO.

La matèria de valors ètics contribueix al desenvolupament de les competències clau següents:

Comunicació lingüística.

Afavoreix la utilització tant del llenguatge verbal oral com de l'escrit i la valoració crítica dels missatges explícits i implícits que apareixen en diverses fonts, i possibilita també l'enriquiment del vocabulari.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

S'estudien la percepció i el coneixement de l'espai físic i natural en què es desenvolupen l'activitat i la convivència humanes, tant en grans àmbits com a l'entorn immediat, així com la interacció que es produeix entre tots dos.

Aprendre a aprendre.

Fomenta la consciència de les pròpies capacitats. També fomenta l'estímul de les virtuts i habilitats socials, la feina en equip, la informació i la opinió, que afavoreixen també els aprenentatges posteriors.

Competències socials i cíviques.

Propicia l'adquisició d'habilitats i virtuts cíviques per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. També contribueix a millorar les relacions interpersonals pel fet de formar l'alumne perquè prengui consciència dels propis pensaments, valors, sentiments i accions.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

Es desenvolupen iniciatives de planificació, presa de decisions, participació i assumpció de responsabilitats.

Consciència i expressions culturals.

Es relaciona principalment amb el fet de conèixer i valorar les manifestacions i els assoliments rellevants i el significat que tenen en diferents grups i societats.”

2. CONTRIBUCIÓ DE LES MATÈRIES A LA CONSECUCIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES. FILOSOFIA. PRIMER DE BATXILLERAT.

La matèria de filosofia contribueix al desenvolupament de les competències clau següents:

Comunicació lingüística.

— Pensant amb ordre i criteri i exposant les opinions pròpies amb raons, respectant les dels altres i valorant-les per enriquir la pròpia visió de la realitat.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

— Coneixent les regles matemàtiques de presa de decisions democràtiques, així com els conceptes matemàtics en què

es basen les diferents definicions tradicionals de *justícia*.

— Identificant problemes filosòfics plantejats per la ciència actual sobre l'ésser humà i la seva condició biològica i cultural i abordant-los de manera crítica.

— Relacionant les dimensions física i biològica, social i cultural dels éssers humans i emprant aquests coneixements de forma intel·ligent quan sigui necessari.

Competència digital.

— Sabent cercar i usar eines informàtiques per exposar activitats i/o el propi pensament.

Aprendre a aprendre.

— Adquirint estratègies que serveixin a l'individu per desenvolupar el propi pensament i l'autonomia i la iniciativa personals.

Competències socials i cíviques.

— Identificant problemes filosòfics i abordant-los críticament mitjançant la definició i l'ús rigorós de conceptes, l'anàlisi d'idees, el diàleg i l'argumentació.

— Reconeixent i valorant les relacions entre política i ciutadania.

— Aconseguint l'habilitat de practicar els valors democràtics.

Consciència i expressions culturals.

— Distingint les característiques que defineixen la ciència enfront del saber artístic.

2. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES. PSICOLOGIA. SEGON DE BATX.

La Psicologia és una matèria apropiada per ser impartida en el Batxillerat, quan els alumnes es troben a l'adolescència, una de les etapes més rellevants en l'estructuració i definició de la seva personalitat. El fet de ser una assignatura optativa contribueix a pensar en la motivació personal de l'alumnat que la escull, dins l'oferta educativa del centre, com a part del seu itinerari. Aquest aspecte motivacional, contribueix a donar a l'alumnat la possibilitat de tenir un major coneixement propi, de la seva personalitat i dels seus interessos i també ofereix nous punts de vista sobre les relacions interpersonals, la diversitat i la influència dels factors biològics, socials i culturals en el comportament humà.

Aquesta matèria és una novetat per als alumnes i tindrà clarament un caràcter introductori, amb el propòsit de proporcionar un coneixement bàsic que els susciti un interès que els condueixi a profunditzar en estudis posteriors.

Es pretén que sigui un assignatura útil que combini aspectes teòrics amb aspectes més aplicats sempre des de la vesant :

- Científica: observant la matèria com a ciència, amb les seves metodologies i camps d'estudi i relacionada amb altres matèries a la que ens hem d'apropar amb rigor científic, malgrat la pluralitat de maneres d'entendre la disciplina i les nombroses corrents existents.
- Social: informa sobre la formació i el comportament dels individus en relació amb la seva dimensió socialitzadora i la interacció amb els altres.
- Individual: la millora del coneixement d'un mateix, que és per si un dels principals interessos dels alumnes.

D'acord amb la interdisciplinarietat de la matèria es cercarà la possibilitat de que l'alumnat relacioni els continguts amb altres àrees com la biologia i la filosofia, que formen part també del currículum de Batxillerat.

El tractament de les competències bàsiques es converteix en l'eix vertebrador de les programacions de les

diferents àrees dins l'àmbit de l'ESO i, des de cada una es contribueix a desenvolupar diferents dimensions. Malgrat que a hores d'ara no és preceptiu dins el Batxillerat fer referència al respecte (però si més no pel que fa a la coherència en el tractament de les competències bàsiques a nivell de centre i en general, al PEC en la programació de Psicologia) hem volgut reflectir el tractament que es fa de les diferents competències bàsiques.

Competència Bàsica	DIMENSIONS DE LES C.B. RELACIONADES
C. Lingüística	<ul style="list-style-type: none"> - Domini de la llengua oral i escrita en contextos múltiples. - Llegir per plaer i per accedir a les fonts d'informació, comunicació i aprenentatge. Cercar, recopilar i processar informació. - Capacitat d'empatia i escolta. Respecte per les idees i opinions dels altres - Rebuig d'estereotips i d'expressions sexistes i/o discriminatòries
C. Social i ciutadana	<ul style="list-style-type: none"> - Tenir consciència dels propis pensaments, valors, sentiments, emocions i accions, controlar-los i autoregular-los. - Saber posar-se al lloc dels altres i comprendre el seu punt de vista.
C. Aprendre a aprendre	<ul style="list-style-type: none"> - Ser conscient dels processos i de les estratègies necessàries per desenvolupar les pròpies possibilitats. - Ser conscient d'allò que se sap i del que cal aprendre. - Desenvolupar estratègies que facilitin la comprensió, l'expressió, l'atenció, la concentració, la memorització, el raonament i la motivació. - Desenvolupar hàbits d'esforç i responsabilitat en la feina. - Seleccionar i organitzar la informació i integrar-la a través de resums, esquemes, mapes conceptuals...
C. Autonomia i iniciativa personal	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar i assolir objectius. - Mantenir la motivació per aconseguir l'èxit. - Posar en relació l'oferta acadèmica, laboral o d'oci disponible amb les capacitats, les expectatives i els projectes personals.
C. en el coneixement i la interacció amb el món físic	<ul style="list-style-type: none"> - Saber aplicar els conceptes científics i tècnics i les teories científiques bàsiques en àmbits i situacions de la vida diversos. Valorar el coneixement científic enfront d'altres formes de coneixement. - Adoptar actituds favorables al manteniment d'una vida física i mental saludable.
C. Cultural	<ul style="list-style-type: none"> - Valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural i la importància del diàleg intercultural.
C. tractament de la informació i competència digital	<ul style="list-style-type: none"> - Saber utilitzar les TIC com a generadores i transmissores de coneixement i comunicació - Saber desenvolupar tasques de recerca, selecció, registre i tractament de la informació.

3. PROPOSTES DE MILLORA DEL DEPARTAMENT EN FUNCIO DE LES CONCLUSIONS DE LA MEMÒRIA DEL CURS ANTERIOR.

Després de dos anys de fer valors ètics a tots els nivells d'ESO, enguany posem en marxa uns quaderns confeccionats pel departament. No volíem afegir una despesa adicional a les famílies ni ens agradaven els llibres de text existents. La nostra intenció és que els alumnes tinguin un material de referència organitzat i ordenat, així com per facilitar l'avaluació (perquè no és fàcil avaluar grups nombrosos que només veus una hora a la setmana).

4. OBJECTIUS. VALORS ÈTICS.

OBJECTIUS PER A TOTA L'ETAPA.

1. Conèixer la dimensió individual i social de la condició humana i acceptar la pròpia identitat respectant les diferències amb els altres.
2. Desenvolupar l'autoestima, l'afectivitat i l'autonomia personal en les relacions amb les altres persones, així com una actitud contrària a la violència, als estereotips i als prejudicis.
3. Apreciar els valors i les normes de la convivència per aprendre a actuar amb rigor tenint-los en compte i preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania, i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.
4. Fomentar habilitats emocionals, comunicatives i socials per actuar amb autonomia i participar activament en les relacions de grup, mostrant sempre actituds constructives i altruistes.
5. Descobrir que la diversitat enriqueix i que no ha de ser un obstacle per a la convivència, i mostrar respecte pels costums i per les maneres de viure de persones i poblacions diferents de la pròpia.
6. Assumir els mecanismes fonamentals de funcionament de les societats democràtiques i valorar el paper de l'Administració pública per garantir els serveis públics i l'obligació dels ciutadans de contribuir a mantenir-los i complir les seves obligacions cíviques.
7. Reconèixer-se membres d'una ciutadania global i identificar i valorar la pluralitat de les societats actuals com a enriquidora de la convivència.
8. Identificar i rebutjar situacions d'injustícia i de discriminació, mostrar sensibilitat per les necessitats de les persones i els grups més desfavorits i desenvolupar comportaments solidaris i contraris a la violència.
9. Prendre consciència de la situació del medi ambient i desenvolupar actituds de responsabilitat en la protecció de l'entorn immediat.
10. Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitat.
11. Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
12. Reconèixer els principals conflictes socials i morals del món actual, analitzar-ne les causes i els efectes i jutjar-los des de les teories ètiques.

PRIMER TRIMESTRE. LA PERSONA.

Autoconeixement. Qui sóc jo? Importància de l'autoconeixement. Preferències i qualitats personals. Qualitats positives i negatives. Educació afectiva emocional. Coneixement de les emocions bàsiques. Autocontrol de les emocions. Autoestima, perseverança, iniciativa, actitud positiva, resiliència. Falta d'autoestima, complexes, anorèxia,...

La relació amb els altres. La intel·ligència emocional i les habilitats socials: empatia, respecte, tolerància, actitud dialogant, escolta activa, cooperació, assertivitat.

La llibertat. Els valors i el projecte de vida. Diferents models de vida.

SEGON TRIMESTRE. LA SOCIETAT.

La vida en societat. Necessitat de les normes. Les normes a la família, l'escola i la societat. Bona i mala convivència.

Els valors que fan possible la bona convivència: respecte, tolerància, responsabilitat, solidaritat, paciència, sinceritat, cooperació, compassió, confiança, prudència, diàleg, generositat, amicitat, llibertat, justícia, pau, urbanitat, companyerisme, constància,...

La diversitat dels éssers humans. Diversitat i igualtat.

Cooperació i competició. Els conflictes. La mediació. Com funciona la mediació. Aprenem a mediar.

TERCER TRIMESTRE. EL MÓN.

Ètica i ecologia. Problemes del desenvolupament no sostenible. La sostenibilitat i els models alternatius de consum (reciclatge, reutilització, consum responsable,...). Respecte al medi ambient i ecologisme. El paper de les ONGs. Consumisme i publicitat.

Relacions Nord- Sud: El tractament dels fets i el tercer món.

PRIMER TRIMESTRE. LA PERSONA.

La dimensió moral de l'ésser humà. La llibertat personal com a capacitat de dirigir la pròpia vida. Els dilemes morals.

Autoconeixement. Qui sóc jo? Importància de l'autoconeixement. Preferències i qualitats personals. Qualitats positives i negatives. Les emocions bàsiques i el coneixement de les emocions pròpies i les alienes. Autoestima, perseverança, iniciativa, actitud positiva, resiliència. La tolerància a la frustració. La felicitat: autonomia, autoacceptació, creixement personal.

La felicitat: relacions positives amb els altres. La intel·ligència emocional i les habilitats socials: empatia, respecte, tolerància, actitud dialogant, escolta activa, cooperació, assertivitat. Els diferents estils de comunicació: agressivitat, passivitat i assertivitat. L'amistat.

La llibertat. Els valors i el projecte de vida. Diferents models de vida.

SEGON TRIMESTRE. LA SOCIETAT.

Discriminació, prejudicis i estereotips de gènere. El sexisme. La igualtat entre homes i dones. El feminisme.

Discriminació, prejudicis i estereotips socials. La igualtat entre els éssers humans. *All that we share*.

La diversitat afectiva, sexual i social.

La llibertat social i les normes. Tipus de normes.

Tipus de relacions: cooperació, competició, submissió, evasió. Relacions socials saludables.

Resolució de conflictes: la mediació i els cercles restauratius.

TERCER TRIMESTRE. EL MÓN.

La Declaració de Drets Humans. Origen històric.

Anàlisi de la situació dels drets humans al món.

Els drets econòmics i socials: dret a l'educació, dret a la vivenda, dret a una alimentació adequada, dret a l'aigua, dret al treball, dret a l'atenció mèdica.

PRIMER TRIMESTRE. LA PERSONA.

Importància de l'autoconeixement. Les emocions. Funcions de les emocions. Reconeixement de les emocions. Emocions i caràcter. Reconeixement de les pròpies qualitats (fortaleses i debilitats). Comunicació de les emocions. Les habilitats socials: empatia, escolta activa, assertivitat.

L' autonomia en la presa de decisions. Llibertat i responsabilitat. Els valors ètics. Els valors ètics i el projecte de vida. Altruisme i solidaritat versus individualisme i egoisme. La dignitat de la persona. Els dilemes morals.

La felicitat a la filosofia: Aristòtil, Epicur, Diògenes.

SEGON TRIMESTRE. LA SOCIETAT.

Actituds davant la diversitat cultural i biològica de l'ésser humà: racisme, xenofòbia, aporofòbia, interculturalisme.

Els prejudicis. Tipus de discriminació.

El dret a la diferència i la igualtat davant la llei.

L'escolta activa. Els conflictes: la mediació, els cercles restauratius.

TERCER TRIMESTRE. EL MÓN.

Els drets humans. La vulneració dels drets humans. La guerra. La guerra del coltan. Els nins soldat. La guerra i els refugiats.

La justícia. El deure moral. I. Kant.

PRIMER TRIMESTRE. LA PERSONA.

La llibertat. El dret a la intimitat i les xarxes socials. El ciberbulling.

Relació entre dret i deure. Drets i deures en conflicte.

El respecte i la responsabilitat personals.

Els dilemes morals.

L'autonomia en la presa de decisions. Autonomia i heteronomia moral. Kant.

SEGON TRIMESTRE. LA SOCIETAT.

El dret a la igualtat. La igualtat de gènere. Prejudicis i estereotips. Rols socials. Ètica i feminisme.

Models d'Estat: democràcia i dictadura. Característiques. Democràcia: drets i deures.

La llibertat d'expressió i manifestació.

La desobediència civil.

TERCER TRIMESTRE. EL MÓN.

La defensa dels drets humans en el món actual. Els drets humans bàsics: llibertat, igualtat, seguretat, educació, sanitat, vivenda,...

Fonamentació ètica de l'Estat del Benestar. La teoria de la justícia de J. Rawls.

Problemes ètics derivats de la globalització.

La solidaritat. El paper de les ONGs i de l'ONU.

4. OBJECTIUS. FILOSOFIA.
PRIMER DE BATXILLERAT.

1. Reconèixer el caràcter propi de la filosofia i distingir-la d'altres tipus de sabers, com la ciència, la religió, l'art, etc.
2. Identificar i apreciar el sentit dels problemes filosòfics.
3. Usar i identificar correctament la terminologia bàsica de les diferents disciplines filosòfiques.
4. Comentar textos filosòfics analitzant-ne l'estructura, interpretant-ne el significat i fent-ne una reflexió crítica.
5. Desenvolupar estratègies per accedir a la informació de forma rigorosa, seleccionar-la adequadament i utilitzar-la correctament en l'elaboració de treballs de recerca o presentacions.
6. Valorar el diàleg i el debat com a mitjans per aproximar-se a la veritat i com a exercici actiu del respecte, la tolerància i la comprensió.
7. Adoptar una actitud crítica davant opinions contraposades.
8. Adquirir habilitats de comunicació i argumentació coherent de les pròpies opinions, tant de forma oral com escrita.
9. Desenvolupar actituds de solidaritat i participació en la vida comunitària i una consciència cívica, crítica i autònoma, inspirada en els drets humans i compromesa amb la construcció d'una societat democràtica, justa i equitativa i amb la defensa de la natura.

4. CONTINGUTS. FILOSOFIA I CIUTADANIA. PRIMER DE BATXILLERAT.

Bloc 1. El saber filosòfic.

1. Filosofia, ciència i altres formes de saber.

L'àmbit del saber.

El saber científic.

El saber filosòfic.

2. La filosofia com a racionalitat teòrica: veritat i realitat.

L'àmbit de la racionalitat teòrica.

En què consisteix el coneixement.

Les facultats de coneixement.

Què és la veritat.

La pregunta per la realitat.

Consciència i inconscient.

Bloc 2. L'ésser humà: persona i societat.

3. Què és l'ésser humà?

La gènesi de la realitat humana. Fixisme i evolucionisme. Diferents teories evolutives.

L'especificitat de l'ésser humà.

Experiència del propi cos i consciència humana.

4. Individu, societat i cultura.

Naturalesa humana, individu i cultura.

La gènesi social de l'ésser humà.

El dinamisme de la socialització.

Som cultura.

Actituds davant la diversitat cultural.

Diversitat cultural i globalització.

5. Expressar el món, una peculiaritat humana.

L'home, animal simbòlic.

El llenguatge.

La lògica d'enunciats. Demostracions.

Les fal·làcies del discurs.

L'art.

Bloc 3. Filosofia moral i política.

6. La filosofia com a racionalitat pràctica.

La tasca de la racionalitat pràctica.

L'àmbit de l'ètica.

L'àmbit de la filosofia política.

7. Els fonaments de l'acció moral

L'acció moral.

Libertat i determinisme.

La llibertat com a autonomia.

La responsabilitat.

8. Ètiques de la felicitat i de la justícia.

Els orígens de l'ètica occidental.

La felicitat.

Ètiques de la justícia.

Bloc 4. Democràcia i ciutadania.

9. Origen i legitimitat del poder polític.

Conceptes d'origen i de legitimitat.

Diferents formes d'organització social.

L'estat modern i les seves característiques.

Les normes de l'ordre social.

Legitimació del poder polític al llarg de la història.

10. Fonaments de l'estat social i democràtic de dret.

Diferents significats del terme llibertat.

L'estat liberal.

El socialisme.

L'estat social i democràtic de dret.

Els límits de l'estat.

11. Models de democràcia i ciutadania.

Definició de democràcia. L'arrel grega, la republicana i la liberal.

Diferents models de democràcia: democràcia com a protecció, democràcia com a desenvolupament, democràcia elitista, democràcia participativa, democràcia deliberativa.

La pràctica democràtica en la societat mediàtica: els límits de la regla de la majoria, les formes de participació democràtica per mitjà de les noves tecnologies,...

La ciutadania cosmopolita.

4. CONTINGUTS. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA. SEGON DE BATX.

El currículum actualment en vigor a les Illes Balears divideix els continguts en tres blocs: filosofia antiga i medieval, filosofia moderna i filosofia contemporània.

- **FILOSOFIA ANTIGA I MEDIEVAL.** Cal veure en aquest període com neix el pensament reflexiu i filosòfic a Occident, concretament a la Grècia i com es manifesta a l'antiguitat. **Plató** i **Aristòtil** així com Heràclit i Parmènides poden il·lustrar el naixement de les qüestions vigents encara, per explicar l'origen de l'univers o la situació de l'ésser humà en el món, la vida feliç i desitjable així com l'organització de la "polis". L'estudi d'aquest període històric mostrarà la naixença i desenvolupament d'un pensament filosòfic arrelat dins les corrents més importants de l'antiguitat -platonisme, neoplatonisme, estoïcisme, etc. -que va determinar l'evolució del pensament occidental per sempre més. Pensadors com Agustí d'Hipona, Averroes, Ramon Llull, **Tomàs d'Aquino** o Guillem d'Ockham, serveixen per considerar qüestions com la presència del cristianisme a la cultura occidental, relacions entre fe i raó, racionalitat i autoritat o en general, la reflexió racional sobre la religió i les creences. Pensadors com Maquiavel, Lluís Vives, Bruno o Montaigne serveixen per mostrar els canvis que es produeixen en el Renaixement, transició cap a la modernitat.
- **FILOSOFIA MODERNA.** En relació a la modernitat, cal confrontar els alumnes amb el nou concepte de raó, que surt i s'enforteix en els segles XVI i XVII, com raó que aspira a establir els seus propis fonaments i més tard, en el segle que ve, amb el procés de la il·lustració, amb les severs dimensions: filosòfiques, socials, polítiques. Els punts de referència seràn el racionalisme -bàsicament **Descartes** - l'empirisme -Hume - i la filosofia crítica -**Kant**-, sense deixar d'esmentar altres pensadors com Spinoza o Locke.
- **FILOSOFIA CONTEMPORÀNIA.** L'estudi del pensament contemporani mostrarà la sorgida i desenvolupament d'una gran varietat de posicions i tendències filosòfiques com una especificitat d'aquest període; la reflexió filosòfica deixa progressivament l'intent de bastir grans sistemes per concentrar-se a l'anàlisi de determinats problemes representatius del món complex sorgit de la revolució industrial. Diferents autors i corrents de la Filosofia actual poden servir de fil conductor en aquest tema: bàsicament vitalisme, marxisme, filosofia analítica i existencialisme concretats en les figures de **Nietzsche**, **Marx**, Wittgenstein, Sartre, Heidegger, **Ortega y Gasset** i Hannah Arendt.

La nova prova d'Història de la Filosofia a les PBAU que entrà en vigor en el curs 2017-18 determina un llistat de vuit autors, que seran els que tindran objecte d'especial atenció al llarg del curs, i que a la vegada són els continguts mínims de la matèria: Plató, Aristòtil, Tomàs d'Aquino, Descartes, Kant, Marx, Nietzsche i Ortega i Gasset.

4. OBJECTIUS I CRITERIS D'AVUACIÓ.
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA. SEGON DE BATX.

OBJECTIUS	CRITERIS D'AVUACIÓ
Desenvolupar la maduresa intel·lectual general de l'alumne.	Identificar, explicar i usar correctament la terminologia filosòfica bàsica dels autors o corrents de pensament estudiats. Es pretén així avaluar el domini del vocabulari específic de la filosofia, distingint els diferents usos que un autor en pot fer en distints contextos i els diferents sentits que pot adquirir en diferents autors.
Reconèixer problemes filosòfics i analitzar-los dintre dels seus textos, cercar informació com cal i establir una relació d'interpretació, de diferència contrastada i de diàleg crític.	Analitzar el contingut d'un text filosòfic, subratllant els elements fonamentals (problemes, conceptes i termes específics) i d'estructura expositiva (tesis, arguments i conclusions). Es tracta d'avaluar la capacitat de comprensió d'un text de certa densitat conceptual i argumentativa, mitjançant la identificació dels problemes que es plantegen, explicació, dels conceptes així com el reconeixement de les proposicions i arguments que reforçant les tesis afirmades i les conclusions derivades. Tot el que permet valorar el progrés de l'alumne/a a la comprensió dels significat dels textos filosòfics, com productes de exercici de la reflexió i no pas com pur caprici o opinió.
Relacionar les teories amb el context històric, social i cultural en que neixen, justament amb d'altres manifestacions de la activitat intel·lectual humana.	Interpretar el sentit d'un text filosòfic en relació amb el context teòric i social, diferenciant les propostes que conté d'altres proposicions possibles sobre el mateix tema. Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat per explicar, en les seves paraules i de forma argumentativa, el sentit d'un text filosòfic, utilitzant la informació obtinguda sobre l'autor, el context sociocultural d'on surten els problemes que planteja el text i sobre altres modes de respondre als mateixos problemes. Es tracta doncs d'avaluar la competència argumentativa de l'alumne/a i la seva capacitat per integrar diverses informacions, més que l'encert de es seves interpretacions.
Comprendre la relació entre teories i corrents filosòfiques que s'han succeït a tota la llarga història, analitzant semblances i diferències i en la manera de plantejar problemes i solucions.	Comentar i jutjar críticament un text filosòfic identificant el que suposa implícitament que l'aguanten la consistència del seus arguments i conclusions, així com la vigència actual de allò que aporta. Aquest criteri pretén avaluar la capacitat dels alumnes per enriquir progressivament la comprensió del textos filosòfics i la seva interpretació, plantejant activitats complementàries els ajudin a descobrir suposats (creences, interessos, propòsits...) en les posicions analitzades que els permetin estimar la major o menor coherència de les mateixes i facilitin reconèixer en les interpretacions filosòfiques del nostre temps i en les severs pròpies, la presència de les concepcions del passat.
Reconèixer el significat i la transcendència de les doctrines que de manera permanent la filosofia a anant exposant , així com la rellevància de les doctrines i debats	Relacionar els problemes filosòfics estudiats amb el nucli de continguts amb les condicions històriques, socials i culturals d'on sorgiren i que intentaren donar resposta. La

<p>filosòfics del passat per la comprensió del món actual</p>	<p>intenció és, esbrinar la capacitat de l'alumne/a per situar les qüestions filosòfiques en el marc històric, social i cultural (mite, creença, religió, literatura...) que apareixen en el mateix context i analitzant la relació existent entre els plantejaments proposats dels filòsofs i els problemes i necessitats de la societat del seu temps.</p>
<p>Descobrir la pròpia posició cultural i ideològica coherència de un història del pensament que cal entendre de una manera reflexiva i crítica.</p>	<p>Criticar la pròpia concepció del món descobrint la seva supeditació a determinats factors històrics, polítics, socials i culturals i les assumpcions implícites que la condicionen. Es vol determinar la capacitat de l'alumnat per examinar la dependència del propi pensament respecte dels factors aliens que el condicionen, descobrint els supòsits i prejudicis eventualment assumits de forma acrítica.</p>
<p>Prendre consciència de la necessitat de comprensió plena de l'altre (text o interlocutor) i confrontació teòrica que representi alguna manera d'avançament.</p>	<p>Participar en debats sobre algun problema filosòfic actual que posi en marxa l'interès de l'alumne/a, que permeti donar les seves reflexions i relacionar-los amb altres posicions prèviament estudiades d'èpoques passades. D'aquesta manera es pretén avaluar la capacitat desenvolupada per l'alumne/a per establir relacions entre la manera de plantejar filosòficament algun dels problemes del món actual i d'altres formulacions del mateix en èpoques passades. Així mateix la utilització del debat permet avaluar la competència dels alumnes per mantenir un diàleg racional i argumentar oralment les seves pròpies posicions amb llibertat i sense cap dogmatism</p>
<p>Desenvolupar estratègies de recollida i selecció d'informació important des de un punt de vista filosòfic, d'anàlisi crítica del discurs racional i d'expressió de la pròpia manera de pensar.</p>	<p>Recollir informació rellevant i organitzar-la, elaborant un treball monogràfic sobre algun aspecte de la història del pensament del passat. Aquest criteri tracta avaluar en quina mesura els alumnes tenen capacitat de plantejar-se i realitzar un petit treball monogràfic, durant el curs, sobre alguns dels continguts, permeten comprovar el grau d'autonomia amb la utilització de sistemes procedimentals de recerca...i selecció d'informació, així com la facilitat de exposició.</p>
<p>Valorar l'esforç per el rigor intel·lectual a l'anàlisi dels problemes, així com la lliure expressió de les idees i el diàleg racional en front de tota forma de dogmatisme.</p>	<p>Participar en debats sobre algun problema filosòfic actual que posi en marxa l'interès de l'alumne/a, que permeti donar les seves reflexions i relacionar-los amb altres posicions prèviament estudiades d'èpoques passades. D'aquesta manera es pretén avaluar la capacitat desenvolupada per l'alumne/a per establir relacions entre la manera de plantejar filosòficament algun dels problemes del món actual i d'altres formulacions del mateix en èpoques passades. Així mateix la utilització del debat permet avaluar la competència dels alumnes per mantenir un diàleg racional i argumentar oralment les seves pròpies posicions amb llibertat i sense cap dogmatisme.</p>
<p>Apreciar la capacitat de la raó, sobre tot dintre la reflexió filosòfica per regular la acció humana individual i col·lectiva.</p>	<p>Participar en debats sobre algun problema filosòfic actual que posi en marxa l'interès de l'alumne/a, que permeti donar les seves reflexions i relacionar-los amb altres posicions prèviament estudiades d'èpoques passades. D'aquesta manera es pretén avaluar la capacitat desenvolupada per l'alumne/a per establir relacions entre la manera de plantejar filosòficament algun dels problemes del món actual i d'altres formulacions del mateix en</p>

	<p>èpoques passades. Així mateix la utilització del debat permet avaluar la competència dels alumnes per mantenir un diàleg racional i argumentar oralment les seves pròpies posicions amb llibertat i sense cap dogmatisme.</p>
<p>Jutjar críticament. les conceptualitzacions de caràcter excloent, discriminatori que han format part del discurs filosòfic com l'androcentrisme, l'etnocentrisme i d'altres.</p>	<p>Analitzar críticament les conceptualitzacions de caràcter excloent i discriminatori (androcentrisme, etnocentrisme) d'altres que van entrant en el discurs filosòfic de distintes èpoques. Aquest criteri pretén avaluar la capacitat per descobrir dintre els plantejaments dels filòsofs estudiats suposats androcentrismes i etnocentrismes, etc...així com suposades justificacions (implícites o explícites) sobre la inferioritat de les dones, d'altres races o cultures. Així mateix permet apreciar la capacitat de l'alumnat per adoptar una actitud crítica front a aquestes proposicions i avaluar les conseqüències socials.</p>

4. CONTINGUTS. PSICOLOGIA. SEGON DE BATX.

CONCEPTES

1º
Avaluació

Bloc temàtic 1: La Psicologia com a ciència

Unitat 1. La Psicologia com a ciència

Bloc temàtic 2 L'ésser humà com a producte de l'evolució

Unitat 2. L'ésser humà com a producte de l'evolució

Unitat 3. Fonaments biològics de la conducta

Bloc temàtic 3 Processos cognitius

Unitat 4. Sensació, percepció i atenció

Unitat 5. Estats de consciència i drogues

Unitat 6. L'aprenentatge

2ª
Avaluació

Unitat 7. La memòria humana

Unitat 8. El pensament

Unitat 9. La intel·ligència

Unitat 10. Comunicació i llenguatge

Bloc temàtic 4 : Personalitat i vida afectiva

Unitat 11. L'adolescència

Unitat 12. La sexualitat humana

Unitat 13. Motivació i emoció

3ª
Avaluació

Unitat 14. La personalitat

Unitat 15. Trastorns emocionals i de la conducta. Teràpies psicològiques

Bloc temàtic 5 Comportament social

Unitat 16. Pensament i conducta social

Unitat 17. Influència social. Els grups

PROCEDIMENTS

- Creació d'hàbits racionals que els permetin ordenar lògicament la informació rebuda realitzant resums, esquemes i mapes conceptuals.
- Dominar el vocabulari bàsic de cada unitat.
- Participar activament en el desenvolupament de la classe, fent intervencions personals, comentant les tasques, realitzant exercicis, treballs i exposicions, debats...
- Treballar en tasques de recerca d'informació sobre un tema del seu interès com també de la tasca encomanada en classe com a sistema d'ampliació d'aprenentatges.
- Planificar el seu propi estudi, cercant el seu millor rendiment intel·lectual que permeti una repercussió en el la valoració i millora dels seus aprenentatges.

ACTITUDS

- Valorar la Psicologia com a ciència que contribueix a la millora del coneixement del ésser humà i a l'explicació dels mecanismes de la nostra conducta.
- Exercir la tolerància i el respecte davant les diferents opcions i opinions, establint dinàmiques de diàleg que permeti a l'alumnat trobar punts de coincidència i acords .
- Valorar positivament les diferències ètniques, culturals, religioses, de gènere i orientació sexual, sota la base de l'acceptació de que no existeixen arguments racionals que avalin la superioritat d'unes damunt altres.
- Assumir alguns dels continguts conceptuals com a enriquidors per la comprensió de la pròpia existència i valedors per a la formació personal.

•Prendre constància de la tendència innata socialitzadora, valorant la col·laboració humana com a principal eina per a la resolució dels problemes individuals i socials.

4. OBJECTIUS I CRITERIS D'AVUACIÓ. PSICOLOGIA. SEGON DE BATX.

OBJECTIUS	CRITERIS D'AVUACIÓ
Comprendre la dimensió teòrica i pràctica de la Psicologia, remarcant-ne els trets més importants i relacionant-los amb altres ciències.	Explicar els trets característics de la Psicologia, la seva evolució històrica, les finalitats, els mètodes de treball i els camps d'aplicació.
Conèixer els principis bàsics de la Psicologia i extrapolar-los al propi comportament i als dels altres éssers humans.	<ul style="list-style-type: none"> -Relacionar la Psicologia amb altres ciències i camps del saber. -Caracteritzar les aportacions d'algunes escoles psicològiques. - Distingir les contribucions de la Psicologia d'altres contribucions no científiques en l'explicació del comportament.
Descobrir les interrelacions existents entre la biologia i la Psicologia, entre l'àmbit social i cultural del comportament humà i reflexionar sobre la incidència que tenen les diferents disciplines sobre totes les accions humanes.	<ul style="list-style-type: none"> - Explicar les principals estructures biològiques implicades en el comportament humà. - Situar l'ésser humà en el context evolutiu i distingir el comportament humà de l'animal.
Diferenciar entre el coneixement ordinari i intuïtiu dels fenòmens psicològics i les aportacions de la Psicologia científica.	<ul style="list-style-type: none"> - Descriure els models de funcionament dels principals processos psicològics. - Explicar el dinamisme de la personalitat i la vida afectiva de l'ésser humà .
Identificar i comprendre els mecanismes bàsics que regulen els processos d'influència social i adoptar una actitud crítica envers els intents de manipulació i dirigisme de grups i institucions determinades.	<ul style="list-style-type: none"> -Reconèixer les influències socioculturals en el comportament i valorar-ne la importància . -Identificar alguns mecanismes bàsics de comportament individual i social.
Valorar el propi procés de maduració personal, tot relacionant-lo amb els processos psicològics estudiats i adoptar una actitud de tolerància i flexibilitat cap als diferents comportaments dels éssers humans.	Mostrar actitud de tolerància i comprensió davant el fet diferencial
Integrar amb coherència i actitud crítica els coneixements que configuren la matèria, per tal d'adoptar independència de criteri i maduresa personal a l'hora de prendre decisions vitals.	<ul style="list-style-type: none"> -Ser conscient que l'anàlisi i la valoració dels comportaments propis i aliens han de ser rigoroses. - Assistir a classe amb regularitat (no superar el de faltes d'assistència) Participar activament en les activitats proposades a la classe.
Valorar l'adquisició de coneixements i estratègies per millorar el desenvolupament personal i la comunicació .	<ul style="list-style-type: none"> -Expressar oralment i per escrit anàlisis i opinions sobre el comportament humà. -Usar amb propietat la terminologia treballada a l'assignatura. -Dissenyar activitats de recollida d'informació empírica escollint el tipus més adient d'instruments per a la situació que cal analitzar.

5. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE.
VALORS ÈTICS. PRIMER D' ESO.

Entén el concepte de llibertat. Distingeix la conducta instintiva de l'animal del comportament racional i lliure de l'ésser humà.

Valora la dignitat de la persona i rebutja la possibilitat que sigui tractada pels altres com a instrument.

És conscient de la importància que té desenvolupar l'autonomia personal.

Comprèn la capacitat de l'ésser humà de construir de manera conscient la seva pròpia identitat, conforme a un valors ètics. Aprecia el paper dels valors en la vida personal. Elabora una llista dels valors ètics que considera desitjables per integrar-los a la seva vida i ser capaç d' explicar les raons d'aquesta tria.

Explica en què consisteixen les emocions i els sentiments i com es relacionen amb la nostra capacitat de decidir.

És capaç d'utilitzar la introspecció per reconèixer emocions i sentiments propis, amb la finalitat de millorar les habilitats emocionals. Entén la importància de les capacitats d'autocontrol emocional i automotivació.

Comprèn la importància que tenen les capacitats de reconèixer les emocions alienes a l'hora de relacionar-nos amb els altres.

Entén el significat i el valor de valors com la justícia, la sinceritat, la tolerància, l'amabilitat, la generositat, el respecte, la solidaritat, l'honestat, o la llibertat.

Entén el concepte de dret i deure. Entén la idea de la limitació dels drets com a fonament de la vida social i de l'efectiva llibertat.

Coneix diferents models de relacions interpersonals i valora les maneres positives de relacionar-se.

Coneix la mediació com a instrument per a resoldre conflictes de manera dialogada i pacífica.

Mostra en les relacions interpersonals una actitud de respecte cap als drets que qualsevol ésser humà té de sentir, pensar i actuar de forma diferent, d'equivocar-se, de gaudir del temps de descans, de tenir una vida privada, de prendre les pròpies decisions, etc., sense discriminar ni menysprear ningú.

Coneix els valors ètics universals establerts en la Declaració universal dels drets humans i rebutja tot el que pot atemptar contra la dignitat humana i els drets fonamentals de les persones. Coneix el problema dels refugiats i dels immigrants.

Coneix l'origen històric del problema dels drets de la dona, reconeix els principals estereotips lligats al gènere i adoptar una consciència crítica respecte la desigualtat entre sexes.

5. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE .
VALORS ÈTICS. SEGON D'ESO.

Entén el concepte de llibertat. Distingeix la conducta instintiva de l'animal del comportament racional i lliure de l'ésser humà.

Valora la dignitat de la persona i rebutja la possibilitat que sigui tractada pels altres com a instrument.

És conscient de la importància que té desenvolupar l'autonomia personal. És capaç de donar arguments racionals sobre les pròpies decisions.

Comprèn la capacitat de l'ésser humà de construir de manera la seva pròpia identitat, conforme a un valors ètics. Aprecia el paper dels valors en la vida personal. Elabora una llista dels valors ètics que considera desitjables per integrar-los a la seva vida i ser capaç d'explicar les raons d'aquesta tria.

Explica en què consisteixen les emocions i els sentiments i com es relacionen amb el desenvolupament moral de l'ésser humà.

És capaç d'utilitzar la introspecció per reconèixer emocions i sentiments propis, amb la finalitat de millorar les habilitats emocionals. Entén la importància de les capacitats d'autocontrol emocional i automotivació.

Comprèn la importància que tenen les capacitats de reconèixer les emocions alienes a l'hora de relacionar-nos amb els altres.

Reconeix habilitats socials com l'empatia, l'escolta activa i la interrogació assertiva, entre altres, amb la finalitat d'aprendre a utilitzar-les de forma natural en la relació amb els altres.

Entén el significat i el valor de valors com la justícia, la sinceritat, la tolerància, l'amabilitat, la generositat, el respecte, la solidaritat, l'honestat, o la llibertat.

Entén el concepte de dret i deure. Entén la idea de la limitació dels drets com a fonament de la vida social i de l'efectiva llibertat.

Coneix diferents models de relacions interpersonals i valora les maneres positives de relacionar-se.

Coneix la mediació com a instrument per a resoldre conflictes de manera dialogada i pacífica.

Mostra en les relacions interpersonals una actitud de respecte cap als drets que qualsevol ésser humà té de sentir, pensar i actuar de forma diferent, d'equivocar-se, de gaudir del temps de descans, de tenir una vida privada, de prendre les pròpies decisions, etc., sense discriminar ni menysprear ningú.

Coneix algunes de les conseqüències negatives que, per a l'individu i la comunitat, té l'absència de valors i normes ètiques, com l'egoisme, la corrupció, la mentida, l'abús de poder, la intolerància, la insolidaritat, la violació dels drets humans, etc.

Coneix els valors ètics universals establerts en la Declaració universal dels drets humans i rebutjar tot el que pot atemptar contra la dignitat humana i els drets fonamentals de les persones, en especial en relació amb el dret a l'educació, a l'habitatge, a l'alimentació, a l'aigua, al treball i a l'atenció mèdica.

Avalua la magnitud dels problemes als quals s'enfronta actualment l'aplicació de la Declaració universal dels drets humans i valora la tasca que duen a terme institucions i ONG que defensen els drets humans auxiliant les persones que no tenen l'oportunitat d'exercir-los.

Coneix l'origen històric del problema dels drets de la dona, reconèixer els principals estereotips lligats al gènere i adopta una consciència crítica respecte la desigualtat entre sexes.

5. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE . VALORS ÈTICS. TERCER D'ESO.

Entén el concepte de llibertat. Distingeix la conducta instintiva de l'animal del comportament racional i lliure de l'ésser humà.

Valora la dignitat de la persona i rebutja la possibilitat que sigui tractada pels altres com a instrument.

És conscient de la importància que té desenvolupar l'autonomia personal. És capaç de donar arguments racionals sobre les pròpies decisions.

Comprèn la capacitat de l'ésser humà de construir de manera conscient la seva pròpia identitat, conforme a un valors ètics. Aprecia el paper dels valors en la vida personal. Elabora una llista dels valors ètics que considera desitjables per integrar-los a la seva vida i és capaç d'explicar les raons d'aquesta tria.

Explica en què consisteixen les emocions i els sentiments i com es relacionen amb el desenvolupament moral de l'ésser humà.

És capaç d'utilitzar la introspecció per reconèixer emocions i sentiments propis, amb la finalitat de millorar les habilitats emocionals. Entendre la importància de les capacitats d'autocontrol emocional i automotivació.

Comprèn la importància que tenen les capacitats de reconèixer les emocions alienes a l'hora de relacionar-nos amb els altres.

Reconeix habilitats socials com l'empatia, l'escolta activa i la interrogació assertiva, entre altres, amb la finalitat d'aprendre a utilitzar-les de forma natural en la relació amb els altres.

Entén el significat i el valor de valors com la justícia, la sinceritat, la tolerància, l'amabilitat, la generositat, el respecte, la solidaritat, l'honestat, o la llibertat.

Entén el concepte de dret i deure. Entendre la idea de la limitació dels drets com a fonament de la vida social i de l'efectiva llibertat.

Coneix diferents models de relacions interpersonals i valorar les maneres positives de relacionar-se.

Coneix la mediació com a instrument per a resoldre conflictes de manera dialogada i pacífica.

Reconeix habilitats socials com l'empatia, l'escolta activa i la interrogació assertiva, entre altres, amb la finalitat d'aprendre a utilitzar-les de forma natural en la relació amb els altres.

Exercita algunes tècniques de comunicació interpersonal, com la forma adequada de dir no, el disc ratllat, el banc de boira, etc., amb l'objecte de dominar-les i pot utilitzar-les en el moment adequat.

Mostra en les relacions interpersonals una actitud de respecte cap als drets que qualsevol ésser humà té de sentir, pensar i actuar de forma diferent, d'equivocar-se, de gaudir del temps de descans, de tenir una vida privada, de prendre les pròpies decisions, etc., sense discriminar ni menysprear ningú.

Coneix els valors ètics universals establerts en la Declaració universal dels drets humans i rebutja tot el que pot atemptar contra la dignitat humana i els drets fonamentals de les persones.

Coneix els problemes i els reptes que té l'aplicació de la Declaració universal dels drets humans quant a l'exercici dels drets polítics: guerres, terrorisme, dictadures, genocidi i refugiats polítics.

Coneix els problemes i els reptes que té l'aplicació de la Declaració universal dels drets humans quant a l'exercici dels drets civils, els problemes relatius a la intolerància, l'exclusió social, la discriminació de la dona, la violència masclista i l'existència d'actituds com l'homofòbia.

5. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE.
VALORS ÈTICS. QUART D'ESO.

Entén el concepte de llibertat. Distingeix la conducta instintiva de l'animal del comportament racional i lliure de l'ésser humà.

Valora la dignitat de la persona i rebutja la possibilitat que sigui tractada pels altres com a instrument.

És conscient de la importància que té desenvolupar l'autonomia personal. És capaç de donar arguments racionals sobre les pròpies decisions.

Comprèn la capacitat de l'ésser humà de construir de manera conscient la seva pròpia identitat, conforme a un valors ètics. Aprecia el paper dels valors en la vida personal. Elaborava una llista dels valors ètics que considera desitjables per integrar-los a la seva vida i és capaç d'explicar les raons d'aquesta tria.

Comprèn la importància que tenen les capacitats de reconèixer les emocions alienes a l'hora de relacionar-nos amb els altres. Reconeix habilitats socials com l'empatia, l'escolta activa i la interrogació assertiva, entre altres, amb la finalitat d'aprendre a utilitzar-les de forma natural en la relació amb els altres.

Entén el significat de la felicitat per a Aristòtil.

Coneix què és l'hedonisme i l'utilitarisme.

Entén el significat i el valor de valors com la justícia, la sinceritat, la tolerància, l'amabilitat, la generositat, el respecte, la solidaritat, l'honestat, o la llibertat.

Sap qui eren els sofistes i què és el relativisme moral. Coneix qui era Sòcrates i què és l'intel·lectualisme moral.

Entén el concepte de dret i deure. Entén la idea de la limitació dels drets com a fonament de la vida social i de l'efectiva llibertat.

Valora la democràcia com un sistema que està per damunt altres formes de govern pel fet d'incorporar els valors ètics assenyalats en la Declaració universal dels drets humans.

Distingeix els àmbits de la vida privada i de la vida pública —la primera regulada per l'ètica i la segona, pel dret—, amb la finalitat d'identificar els límits de la llibertat personal i de la social.

Coneix i valora la idea del bé comú. Reconeix la idea de responsabilitat fiscal dels ciutadans com un deure ètic que contribueix al desenvolupament del bé comú.

Coneix algunes de les conseqüències negatives que, per a l'individu i la comunitat, té l'absència de valors i normes ètiques, com l'egoisme, la corrupció, la mentida, l'abús de poder, la intolerància, la insolidaritat, la violació dels drets humans, etc.

Mostra en les relacions interpersonals una actitud de respecte cap als drets que qualsevol ésser humà té de sentir, pensar i actuar de forma diferent, d'equivocar-se, de gaudir del temps de descans, de tenir una vida privada, de prendre les pròpies decisions, etc., sense discriminar ni menysprear ningú.

Coneix els valors ètics universals establerts en la Declaració universal dels drets humans i rebutja tot el que pot atemptar contra la dignitat humana i els drets fonamentals de les persones.

Coneix els problemes i els reptes que té l'aplicació de la Declaració universal dels drets humans quant a l'exercici dels drets polítics: guerres, terrorisme, dictadures, genocidi i refugiats polítics.

Coneix els problemes i els reptes que té l'aplicació de la Declaració universal dels drets humans quant a l'exercici dels drets civils, els problemes relatius a la intolerància, l'exclusió social, la discriminació de la dona, la violència masclista i l'existència d'actituds com l'homofòbia.

És capaç d'analitzar la dimensió moral de la ciència i la tecnologia i d'avaluar l'impacte positiu i negatiu que poden tenir en tots els àmbits de la vida humana, com el social, l'econòmic, el polític, l'ètic o l'ecològic.

Sap en què consisteixen alguns dels avenços en medicina i biotecnologia que plantegen dilemes morals. Coneix els arguments que fonamenten la necessitat de posar límits ètics i jurídics a la recerca i a la pràctica científica i tecnològica d'acord al principi de la dignitat humana.

Coneix el problema i el perill que representa per a l'ésser humà la tecnodpendència, coneix els símptomes i les causes i valora les conseqüències negatives, com una addicció incontrolada als dispositius electrònics, als videojocs i a les xarxes socials.

És conscient d'algunes de les amenaces que, per al medi ambient i la vida, suposa l'aplicació indiscriminada de la ciència i la tecnologia, com l'explotació descontrolada dels recursos naturals, la destrucció d'hàbitats, la contaminació, el canvi climàtic, etc.

5. ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE.
FILOSOFIA I CIUTADANIA. PRIMER DE BATX.

1. Què és la filosofia?

- 1.1. Cronologia. Causes de la seva aparició a Grècia.
- 1.2. Què és la filosofia?
- 1.3. Diferències i semblances respecte al mite.
- 1.4. Relació entre la filosofia i la ciència: semblances i diferències.
- 1.5. Característiques de la filosofia.

2. L' ésser humà:

- 2.1. L' ésser humà i l'evolució: fixisme i evolucionisme, l'evolució segons J.B. Lamark i segons C. Darwin, teoria sintètica de l'evolució.
- 2.2. El procés d'hominització.
- 2.3. Diferències entre l' ésser humà i els animals. Instint i aprenentatge. Característiques de l' ésser humà.
- 2.4. La cultura.
- 2.5. Actituds davant la diversitat cultural: relativisme, etnocentrisme, universalisme.
- 2.6. La globalització. Aspectes positius i negatius.

3. El coneixement (I):

- 3.1. Les fonts de coneixement.
- 3.2. Les facultats de coneixement: sensació, percepció, imaginació, memòria, intel·ligència.
- 3.3. Diferències entre la intel·ligència humana i animal.
- 3.4. Relació entre pensament i realitat. El llenguatge. El relativisme lingüístic. Fal·làcies i paradoxes.

4. El coneixement (II):

- 4.1. Tipus de raonaments: què és un raonament? Inducció i deducció.
- 4.2. Diferències entre el saber ordinari i el científic.
- 4.3. Característiques del saber científic.
- 4.4. El mètode hipotètic-deductiu.
- 4.5. Classificació de les ciències.

5. Ètica:

- 5.1. Llibertat i determinisme.
- 5.2. Relació entre la moral i la llibertat.
- 5.3. Relació entre la llibertat i la responsabilitat.
- 5.4. Els valors morals.
- 5.5. Ètica i moral. Diferències.
- 5.6. Ètiques materials i formals.
- 5.7. Teories ètiques: hedonisme, estoïcisme, eudemonisme, utilitarisme, l'ètica kantiana, existencialisme.

6. Filosofia política i ciutadania:

- 6.1. Origen del concepte de ciutadania (la ciutadania a l'antiguitat grecollatina).
- 6.2. La ciutadania moderna.
- 6.3. L' Estat modern i les seves característiques.
- 6.4. Diferències entre justícia i legitimitat.
- 6.5. El concepte de legitimitat del poder. Per què és necessària la legitimitat?
- 6.6. Models de legitimitat segons M. Weber.
- 6.7. Característiques de l'Estat de dret.
- 6.8. Característiques de l'Estat del benestar.
- 6.9. Teories sobre la justificació de l'Estat: Hobbes, Locke, Rawls.

7. Models de democràcia:

- 7.1. La democràcia com a protecció.
- 7.2. La democràcia com a desenvolupament.
- 7.3. Democràcia elitista.
- 7.4. Democràcia deliberativa.
- 7.5. La democràcia en el context de la societat mediàtica.

8. Lògica:

- 8.1. ¿Què és la lògica?
- 8.2. Diferències entre la veritat d'un enunciat i la correcció d'un raonament.
- 8.3. Les taules de veritat.
- 8.4. Les regles de transformació: modus ponens i tollens, silogisme disjuntiu, introducció i eliminació de la conjunció, lleis de De Morgan.
- 8.5. Altres tipus de demostració: la reducció a l'absurd i la demostració condicional.

BLOC 1

Comprèn el sentit global dels textos més rellevants dels autors estudiats, identifica l'ordre lògic de l'argumentació i és capaç de transferir els coneixements a altres autors o problemes i reconèixer els plantejaments que es defensen.

Identifica i analitza les idees, la conclusió, els conceptes o idees rellevants, l'estructura i l'ordre lògic de les idees del text.

Argumenta l'explicació de les idees presents en el text i les relaciona amb la filosofia de l'autor i els continguts estudiats.

Argumenta les pròpies opinions amb claredat i coherència, tant de forma oral com per escrit.

Utilitza el diàleg racional per defensar les opinions pròpies, valora positivament la diversitat d'idees i, al mateix temps, es basa en els aspectes comuns.

Sintetitza correctament la filosofia de cada autor mitjançant resums dels seus continguts fonamentals, que classifica en els nuclis temàtics presents al llarg de la història de la filosofia: realitat, coneixement, ésser humà, ètica i política.

Elabora llistes de vocabulari de conceptes, comprèn el significat d'aquests conceptes, els aplica amb rigor i els organitza en esquemes o mapes conceptuals, taules cronològiques i altres procediments útils per comprendre la filosofia d'un autor.

Selecciona informació de diverses fonts, bibliogràfiques i d'Internet, i reconeix les que són fiables.

Elabora redaccions o dissertacions, treballs de recerca i projectes que impliquen un esforç creatiu i una valoració personal dels problemes filosòfics plantejats en la història de la filosofia.

Utilitza les eines informàtiques i del web 2.0, com ara wikis, blogs, xarxes socials, processador de textos, presentació de diapositives o recursos multimèdia, per elaborar i presentar treballs.

Fa cerques avançades a Internet sobre els continguts de la recerca i decideix quins són els conceptes adequats.

Col·labora en treballs col·lectius de recerca sobre els continguts estudiats emprant les TIC.

BLOC 2

Conèixer l'origen de la filosofia a Grècia i comprendre el primer gran sistema filosòfic, l'idealisme de Plató; analitzar la relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista de l'ésser humà i la dimensió antropològica i política de la virtut; relacionar-ho amb la filosofia presocràtica i el gir antropològic de Sòcrates i els sofistes; valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de la Grècia antiga, i apreciar críticament el seu discurs.

Utilitza conceptes de Plató com idea, món sensible, món intel·ligible, bé, raó, doxa, episteme, universal, absolut, dualisme, reminiscència, transmigració, mimesi, methexis, virtut i justícia, entre altres, i els aplica amb rigor.

Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Plató, tant oralment com per escrit, i analitza la relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista de l'ésser humà i la dimensió antropològica i política de la virtut.

Distingeix les respostes del corrent presocràtic referents a l'origen del cosmos, els conceptes fonamentals de la dialèctica de Sòcrates i el convencionalisme democràtic i el relativisme moral dels sofistes, i identifica els problemes de la filosofia antiga i els relaciona amb les solucions aportades per Plató.

Respecta l'esforç de la filosofia de Plató per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de la Grècia antiga, valora positivament el diàleg com a mètode filosòfic, el naixement de les utopies socials, el sentit del governant filòsof o la seva defensa de la inclusió de les dones a l'educació.

Entendre el sistema teleològic d'Aristòtil, relacionar-lo amb el pensament de Plató i la física de Demòcrit i valorar la influència que exerceix en el desenvolupament de les idees i en els canvis socioculturals de la Grècia antiga.

Utilitza amb rigor conceptes del marc del pensament d'Aristòtil com substància, iència, metafísica, matèria, forma, potència, acte, causa, efecte, teleologia, lloc natural, inducció, deducció, abstracció, ànima, monisme, felicitat i virtut, entre altres.

Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia d'Aristòtil, tant oralment com per escrit, i examina la seva concepció de la metafísica i la física, el coneixement, ètica eudemonista i la política i la compara amb les teories de Plató.

Describeix les respostes de la filosofia de Demòcrit, identifica els problemes de la filosofia antiga i els relaciona amb les solucions aportades per Aristòtil.

Aprecia l'esforç de la filosofia d'Aristòtil per contribuir al desenvolupament del pensament occidental i valora positivament el plantejament científic de les qüestions.

Conèixer les diferents escoles ètiques sorgides a l'hel·lenisme, com l'epicureisme, l'estoïcisme i l'escepticisme, valorar el paper que exerceixen en el context sociohistòric i cultural de l'època, reconèixer la repercussió dels grans científics hel·lenístics i apreciar la gran importància de la biblioteca d'Alexandria per a occident.

Describeix les respostes de les doctrines ètiques hel·lenístiques i identifica algunes de les grans fites de la ciència alexandrina.

BLOC 3

Explica la trobada de la filosofia i la religió cristiana primigènica a través de les tesis centrals del pensament d'Agustí d'Hipona.

Defineix conceptes de Tomàs d'Aquino com raó, fe, veritat, Déu, essència, existència, creació, immortalitat, llei natural, llei positiva i precepte, entre altres, i els aplica amb rigor.

Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de Tomàs d'Aquino, tant oralment com per escrit, distingeix la relació entre fe i raó, les vies de demostració de l'existència de Déu i la llei moral i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga.

Discrimina les respostes de l'agustinisme, la filosofia àrab i la jueva i el nominalisme, identifica els problemes de la filosofia medieval i els relaciona amb les solucions aportades per Tomàs d'Aquino.

Valora l'esforç de la filosofia de Tomàs d'Aquino per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat mitjana i jutja positivament la universalitat de la llei moral

Coneix les tesis centrals del nominalisme de Guillem d'Ockham i la importància que tenen per a l'entrada en la modernitat.

BLOC 4

Comprendre la importància del canvi del pensament occidental que s'esdevé durant el Renaixement, el qual anticipa la modernitat, valorar el nou humanisme que enalteix la dignitat humana, la recerca dels prejudicis del coneixement de Francis Bacon i les implicacions de la revolució científica, i conèixer les tesis fonamentals del realisme polític de Maquiavel.

Comprèn la importància intel·lectual del canvi del pensament científic que s'esdevé al Renaixement i descriu les respostes de la filosofia humanista sobre la naturalesa humana.

Explica les idees eticopolítiques fonamentals de Maquiavel i les compara amb els sistemes eticopolítics anteriors.

Identifica conceptes de Descartes com raó, certesa, mètode, dubte, hipòtesi, cogito, idea, substància i subjectivisme, entre altres, i els aplica amb rigor.

Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Descartes, tant oralment com per escrit, analitza el seu mètode i la relació entre coneixement i realitat a partir del cogito i el dualisme a l'ésser humà i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i la medieval.

Identifica els problemes de la filosofia moderna i els relaciona amb les solucions aportades per Descartes.

Aprecia l'esforç de la filosofia de Descartes per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i valora positivament la universalitat de la raó cartesiana

Utilitza amb rigor conceptes de Hume com escepticisme, crítica, experiència, percepció, immanència, associació, impressions, idees, hàbit, contradicció, causa, creença, sentiment, mèrit, utilitat, felicitat, contracte social, llibertat i deure, entre altres.

Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Hume, tant oralment com per escrit, distingeix els principis i els elements del coneixement respecte a la veritat, la crítica a la causalitat i a la substància i l'emotivisme moral i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i la medieval i amb el racionalisme modern.

Coneix i explica les idees centrals del liberalisme polític de Locke, identifica els problemes de la filosofia moderna i relaciona aquestes idees amb les solucions aportades per Hume.

Valora l'esforç de la filosofia de Hume per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i jutja positivament la recerca de la felicitat col·lectiva.

Comprèn els ideals que varen impulsar els il·lustrats francesos i explica el sentit i la transcendència del pensament de Rousseau, la seva crítica social, la crítica a la civilització, l'estat de naturalesa, la defensa del contracte social i la voluntat general.

Comprèn conceptes de Kant com sensibilitat, enteniment, raó, crítica, transcendental, ciència, innat, judici, a priori, a posteriori, facultat, intuïció, categoria, il·lusió transcendental, idea, llei, fenomen, noumen, voluntat, deure, imperatiu, categòric, autonomia, postulat, llibertat, dignitat, persona, pau i pacte, entre altres, i els utilitza amb rigor.

Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Kant, tant oralment com per escrit, analitza les facultats i els límits del coneixement, la llei moral i la pau perpètua i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga, medieval i moderna.

Descriu la teoria política de Rousseau, identifica els problemes de la filosofia moderna i la relaciona amb les solucions aportades per Kant.

Respecta i raona l'esforç de la filosofia de Kant per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i valora positivament la dignitat i la recerca de la pau entre les nacions.

BLOC 5

Identifica conceptes de Marx com dialèctica, materialisme històric, praxi, alienació, infraestructura, superestructura, forces productives, mitjans de producció, lluita de classes, feina, plusvàlua i humanisme, entre altres, i els empra amb rigor.

Coneix i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Marx, tant oralment com per escrit, i examina el materialisme històric, la crítica de l'idealisme, l'alienació i la ideologia i la seva visió humanista de l'individu.

Identifica els problemes de la filosofia contemporània i els relaciona amb les solucions aportades per Marx.

Valora l'esforç de la filosofia de Marx per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i jutja positivament la defensa de la igualtat social.

Defineix conceptes de Nietzsche com crítica, tragèdia, intuïció, metàfora, convenció, perspectiva, genealogia, transvaloració, nihilisme, superhome, voluntat de poder i etern retorn, entre altres, i els aplica amb rigor.

Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Nietzsche, tant oralment com per escrit, considera la crítica de la metafísica, la moral, la ciència, la veritat com a metàfora i l'afirmació del superhome com a resultat de la inversió dels valors i la voluntat de poder i compara aquestes teories amb altres teories de la filosofia antiga, medieval, moderna i contemporània.

Distingeix les respostes de Schopenhauer en la seva afirmació de la voluntat, identifica els problemes de la filosofia contemporània i els relaciona amb les solucions aportades per Nietzsche.

Aprecia l'esforç de la filosofia de Nietzsche per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i valora positivament la defensa de la veritat i la llibertat.

Utilitza conceptes com objectivisme, ciència, europeïtzació, filosofia, món, circumstància, perspectiva, raó vital, raciovitalisme, vida, categoria, llibertat, idea, creença, història, raó històrica, generació, home massa i home selecte, entre altres, i els aplica amb rigor.

Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia i de l'anàlisi social d'Ortega y Gasset, tant oralment com per escrit, i les relaciona amb postures filosòfiques com el realisme, el racionalisme, el vitalisme o l'existencialisme, entre altres.

Respecta l'esforç de la filosofia d'Ortega y Gasset per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials i culturals de l'edat contemporània espanyola i valora positivament el seu compromís amb la defensa de la cultura i la democràcia.

Identifica conceptes de Habermas com coneixement, interès, consens, veritat, enunciat, comunicació, desigualtat o món de la vida, i conceptes de la filosofia postmoderna com desconstrucció, diferència, cultura, text, art i comunicació, entre altres, i els aplica amb rigor.

Entén i explica amb claredat les teories de la filosofia de Habermas, tant oralment com per escrit, distingeix els interessos del coneixement i l'acció comunicativa i les teories fonamentals de la postmodernitat i analitza la desconstrucció de la modernitat, des de la multiplicitat de la societat de la comunicació i les teories fonamentals de la postmodernitat.

Reflexiona sobre les respostes de la filosofia crítica de l'Escola de Frankfurt i identifica els problemes de la filosofia contemporània.

Aprecia l'esforç de la filosofia de Habermas i del pensament postmodern per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i valora positivament el seu esforç en la defensa del diàleg racional i el respecte a la diferència

Coneix les tesis característiques del pensament postmodern, com la crítica de la raó il·lustrada, la idea de progrés, el pensament totalitzador, la trivialització de l'existència, el crepuscle del deure o la pèrdua del subjecte davant la cultura de masses, entre altres.

Explica les principals tesis de filòsofs postmoderns com Vattimo, Lyotard i Baudrillard i reflexiona sobre la seva vigència actual.

INDICADORS D'ASSOLIMENT DE LES PROVES

Tots els exàmens escrits que es facin durant l'avaluació tindran la mateixa estructura formal que l'examen de selectivitat.

A) PRIMERA PART: COMENTARI DE TEXT (5 punts)

1. Explicar el context històric i filosòfic de l'autor
2. Enunciar el tema del text i la tesi principal
3. Explicar les idees del text i desenvolupar-les a partir de les idees filosòfiques de l'autor, establint relacions i comparacions, així com citacions del text.
4. Valoració crítica: relacionant temes, conceptes, altres filosofies i comparacions amb autors estudiats, i sobretot, assenyalar la vigència del pensament de l'autor. Es valorarà la capacitat de l'alumne de contemporalitzar el problema presentat al text.

Els criteris de correcció d'aquests exàmens seran els mateixos que els de selectivitat, és a dir, com a criteris generals, els d'ajustar la resposta a la pregunta i no qualificar res que vagi més enllà de la pregunta, evitar reiteracions i contradiccions, claredat d'idees, domini de la terminologia bàsica, correcció gramatical, etc. A més els alumnes hauran de, a partir d'un text relacionat amb la filosofia de l'autor, ser capaços de:

B) SEGONA PART:

- Explicació d'un altre concepte o idea de la filosofia de l'autor (2,5)
- Comparació de dos o més conceptes o idees claus entre dos autors estudiats al llarg del curs (2,5)

S'ha de tenir molt present que l'avaluació és continua, que en una prova poden sol·licitar-se coneixements ja demanats en proves anteriors i que l'alumne ha de fer servir i demostrar sempre tots els seus coneixements, per la qual cosa es farà una constant revisió dels conceptes, la terminologia i la problemàtica filosòfica del temari.

La nova prova d'Història de la Filosofia de les PBAU determina un llistat de vuit autors, que seran els que tindran objecte d'especial atenció al llarg del curs, i que a la vegada són els continguts mínims de la matèria: Plató, Aristòtil, Tomàs d'Aquino, Descartes, Kant, Marx, Nietzsche i Ortega y Gasset.

5. ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE.
PSICOLOGIA . SEGON DE BATX.

Construeix i explica el marc de referència global de la psicologia, des dels seus orígens a Grècia —en les filosofies de Plató i Aristòtil— fins al reconeixement com a saber independent de la mà de Wundt, Watson, James i Freud, i defineix les diferents accepcions del terme psicologia al llarg de l'evolució d'aquesta disciplina, des de l'etimològica 'ciència de l'ànima' a les aportades pels diferents corrents actuals: conductisme, cognitivisme, psicoanàlisi, humanisme o Gestalt.

Reconeix i valora les qüestions i els problemes que investiga la psicologia des dels inicis.

Identifica la dimensió teòrica i pràctica de la psicologia i els seus objectius, característiques, branques i tècniques de recerca i els relaciona, com a ciència multidisciplinària, amb altres ciències.

Explica i valora la importància dels objectius que caracteritzen la psicologia: descriure, explicar, predir i modificar.

Distingeix i relaciona les facetes teòrica i pràctica de la psicologia, identifica les diferents branques en què es desenvolupen i investiga i valora com s'apliquen en els àmbits d'atenció a la comunitat, com família i infància, tercera edat, discapacitats, dona, joventut, minories socials i immigrants, cooperació per al desenvolupament, etc.

Reconeix i exposa les aportacions més importants de la psicologia, des dels inicis fins a l'actualitat, identifica els principals problemes plantejats i les solucions aportades pels diferents corrents psicològics contemporanis i fa una anàlisi crítica de textos significatius i breus de contingut psicològic, identifica les problemàtiques plantejades i les relaciona amb el que s'ha estudiat a la unitat.

Utilitza la seva capacitat d'aprendre a aprendre per elaborar, emprant mitjans informàtics, els seus propis mapes conceptuals sobre les teories següents: psicoanàlisi, conductisme, teoria cognitiva, Gestalt, humanisme i psicobiologia.

Analitza i valora críticament textos sobre els problemes, les funcions i les aplicacions de la psicologia d'autors com W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James i B. F. Skinner, entre altres.

Usa la pròpia iniciativa per exposar les seves conclusions de forma argumentada mitjançant presentacions gràfiques en mitjans audiovisuals.

Explica l'evolució del cervell humà i distingeix les característiques específiques de les d'altres animals, amb la finalitat de valorar la importància del desenvolupament neurològic i les conseqüències que se'n deriven.

Investiga la filogènesi humana i l'evolució del cervell i explica i valora la relació directa que mantenen amb el desenvolupament de la conducta humana.

Analitza i aprecia la importància de l'organització del sistema nerviós central, i distingeix les diferents localitzacions i funcions que determinen la conducta dels individus.

Explica l'organització de les àrees cerebrals i les funcions que executen i localitza aquestes àrees en un dibuix.

Entén i valora les diferents tècniques actuals de recerca sobre el cervell i l'impacte que tenen en l'avenç científic sobre l'explicació de la conducta i en la superació d'alguns trastorns i malalties mentals.

Reconeix i comprèn algunes de les bases genètiques que determinen la conducta humana i destaca l'origen d'algunes malalties produïdes per alteracions genètiques (la síndrome de Down, la síndrome de Turner, la síndrome del miol o la síndrome de Klinefelter, entre altres).

Explica la influència dels components genètics que intervenen en la conducta i investiga i valora si aquests generen diferències entre la conducta femenina i la masculina.

Investiga i resumeix la influència del sistema endocrí sobre el cervell i els comportaments que se'n deriven, amb la finalitat de valorar la importància de la relació entre tots dos. Aprecia la influència que exerceix en la conducta humana i en els trastorns d'aquesta conducta, per exemple: hipòfisi/depressió, tiroide/ansietat, paratiroide/astènia, suprarenals/deliris, pàncrees/depressió, glàndules sexuals/climateri, etc.

Investiga les diferències endocrines entre homes i dones i els efectes que tenen en la conducta i valora el coneixement d'aquestes diferències com un instrument que permet un millor enteniment entre les persones de diferent sexe.

Comprèn la percepció humana com un procés constructiu eminentment subjectiu i limitat, en el qual té l'origen el coneixement de la realitat, i valora l'ésser humà com un processador d'informació.

Distingeix i relaciona els diferents elements que intervenen en el fenomen de la percepció (estímul, sentit, sensació i llindars de percepció) i els reconeix dins les fases del procés perceptiu (excitació, transducció, transmissió i recepció).

Compara i valora les aportacions de les principals teories existents sobre la percepció: associacionisme, Gestalt, cognitivisme i neuropsicologia.

Cerca i selecciona informació sobre alguns tipus d'il·lusions òptiques i les diferencia dels trastorns perceptius, com les al·lucinacions i l'agnòsia.

Comenta i valora alguns fenòmens perceptius, com la constància perceptiva, la percepció subliminar i extrasensorial, el membre fantasma i la percepció per estimulació elèctrica del cervell —per exemple, l'ull de Doble—, entre altres, i exposa les seves conclusions.

Explica i aprecia la rellevància que tenen les influències individuals i socials en el fenomen de la percepció i valora críticament tant els aspectes positius com els negatius.

Elabora conclusions sobre la influència dels factors individuals (motivació, actituds, interessos) i socials (cultura, hàbitat) en el fenomen de la percepció, utilitzant, per exemple, els experiments sobre prejudicis realitzats per Allport i Kramer.

Coneix i analitza l'estructura i el funcionament de la memòria humana i els diferents tipus de memòria existents, investiga les aportacions d'algunes teories actuals amb la finalitat d'entendre l'origen i els factors que influeixen en el desenvolupament d'aquesta capacitat en l'ésser humà i empra aquestes aportacions en el propi aprenentatge.

Relaciona els conceptes d'atenció i concentració com a punts de partida de la memòria i distingeix els tipus d'atenció que hi ha i els tipus d'alteracions que poden patir.

Utilitza la pròpia iniciativa personal per dissenyar i elaborar un quadre comparatiu de diferents tipus de memòria (sensorial, de curt termini i de llarg termini), analitza la correspondència que s'estableix entre aquestes i valora la utilitat que tenen en l'aprenentatge humà.

Cerca i selecciona informació sobre les principals causes de l'oblit, com les fisiològiques o les produïdes per lesions, per repressió, per falta de processament, per context inadequat, etc., i n'extreu unes conclusions.

Exemplifica algunes distorsions o alteracions de la memòria, com l'amnèsia, la hipermnèsia, la paramnèsia i els falsos records, i desenvolupa la seva capacitat emprenedora.

Explica les principals teories sobre l'aprenentatge i identifica els factors que cadascuna d'aquestes teories considera determinants en aquest procés, amb l'objectiu d'iniciar-se en la comprensió d'aquest fenomen i les aplicacions que té en el camp social i utilitza els coneixements que se'n deriven per millorar el propi aprenentatge.

Utilitza la iniciativa personal per confeccionar un quadre comparatiu de les diferents teories de l'aprenentatge: condicionament clàssic (Pavlov i Watson), aprenentatge per assaig-error (Thorndike), condicionament instrumental (Skinner), teoria cognitiva (Piaget), Gestalt (Khöler) i aprenentatge social o vicari (Bandura), entre altres.

Analitza i valora els resultats de l'aplicació de les tècniques de condicionament en la publicitat mitjançant la localització d'aquestes tècniques en exemples de casos concrets, utilitzats en els mitjans de comunicació audiovisuals.

Describeix i valora la importància dels factors que influeixen en l'aprenentatge, com els coneixements previs adquirits, les capacitats, la personalitat, els estils cognitius, la motivació, les actituds i els valors.

Comprèn els processos cognitius superiors de l'ésser humà, com la intel·ligència i el pensament, mitjançant algunes teories que n'expliquen la naturalesa i el desenvolupament, distingeix els factors que hi influeixen i investiga l'eficàcia de les tècniques de mesurament utilitzades i el concepte de quocient intel·lectual, amb la finalitat d'entendre aquesta capacitat humana.

Coneix algunes de les actuals teories sobre la intel·ligència, com la teoria factorial de Spearman, la multifactorial de Thurstone i les de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc., i valora les aportacions que han fet en l'estudi d'aquesta capacitat humana.

Elabora un esquema explicatiu de les fases del desenvolupament de la intel·ligència segons J. Piaget i valora la importància de les influències genètiques i del medi en aquest procés.

Investiga què és el quocient intel·lectual i l'escala de Stanford-Binet, que classifica els valors de la intel·ligència des de la deficiència profunda fins als superdotats, valora l'objectivitat real dels resultats que se n'obtenen i examina críticament algunes tècniques de mesurament de la intel·ligència.

Analitza què és el pensament i valora la validesa tant del raonament com de la creativitat a l'hora de resoldre problemes i prendre decisions.

Reconeix i valora la importància de la intel·ligència emocional en el desenvolupament psíquic de l'individu.

Valora la importància de les teories de Gardner i Goleman i elabora un esquema de les competències de la intel·ligència emocional i el paper que aquesta té en l'èxit personal i professional.

Jutja críticament les possibilitats i els límits de la intel·ligència artificial i reflexiona.

Avalua, en grup, el vessant positiu i el negatiu de les aplicacions de la intel·ligència artificial, així com els perills que pot representar per la capacitat que té de controlar l'ésser humà envaint la seva intimitat i llibertat.

Explica i valora la importància de la motivació i la relaciona amb altres processos cognitius.

Utilitza i selecciona informació sobre les teories de la motivació —homeostàtica, de les necessitats, de l'incentiu, cognitives, psicoanalítiques i humanistes— i n'extreu conclusions.

6.INDICADORS D'ASSOLIMENT DELS OBJECTIUS PROPOSATS.

Aquesta graella es completa amb les dades de l'avaluació ordinària del curs anterior. A la memòria es reproduiran aquests mateixos resultats i es compararan amb els de l'avaluació ordinària del curs actual 1R a.

CURS	ASSIGNATURA	% d'aprovat	% alumnes repetidors
1R ESO.	VALORS ÈTICS	83	66
2N ESO.	VALORS ÈTICS	78	42
3R ESO.	VALORS ÈTICS	84	83
4T ESO	VALORS ÈTICS	90,91	100
1R BATX	FILOSOFIA	64,86	75
2N BATX	HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	65,52	50
2N BATX	PSICOLOGIA	100	100

7. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS.
VALORES ÈTICS.
PRIMER, SEGON, TERCER I QUART D'ESO.

Encara que els continguts de valors ètics de primer, segon, tercer i quart d' ESO no són els mateixos sí estan organitzats al voltant de tres eixos temàtics que es repeteixen al quatre cursos: la persona, la societat i el món.

Així que la distribució temporal dels continguts es farà al voltant d'aquells blocs temàtics i quedarà de la següent forma:

El primer trimestre es treballaran els continguts relacionats amb el bloc temàtic de la "persona".

El segon trimestre es treballaran els continguts relacionats amb el bloc temàtic de la "societat".

El tercer trimestre es treballaran els continguts relacionats amb el bloc temàtic denominat "el món".

7. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS.
FILOSOFIA.
PRIMER DE BATXILLERAT.

El primer trimestre es treballaran les unitats didàctiques 1,2 i 3.

El segon trimestre es treballaran les unitats didàctiques 4,5,6 i 7.

Al llarg del tercer trimestre es treballaran les unitats restants 8,9,10 i 11.

7. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS.
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA.
SEGON DE BATXILLERAT.

El primer trimestre es treballarà la filosofia grega. Es veuran els següents temes: l'origen de la filosofia, Plató i Aristòtil.

Al llarg del segon trimestre es veurà l'època medieval i la moderna. Els autors de selectivitat seran Tomàs d'Aquino, Descartes i Kant.

El tercer trimestre es treballarà l'època contemporània amb Marx, Nietzsche, Ortega y Gasset i en la mesura del possible, el pensament de Hannah Arendt.

7. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS.
PSICOLOGIA.
SEGON DE BATXILLERAT.

El primer trimestre es treballaran de les unitats 1 a la 6.

El segon trimestre es treballarà des de la unitat 7 a la 13.

El tercer trimestre es treballarà des de la unitat 14 a la 17.

8. METODOLOGIA. TOTES LES ETAPES.

La metodologia en aquesta assignatura parteix d'uns principis que són els següents:

- Descobrir el que ocorre en la ment de l'alumne quant es comença un tema; conceptes, valors, aprenentatges previs, de manera que pugui construir un procés d'aprenentatge significatiu.
- Valorar les idees i habilitats dels alumnes per pobres que siguin de tal manera que es desenvolupi la seva autoestima com a primer valor necessari per l'adquisició d'altres valors (tolerància, solidaritat, etc...) i actituds que són continguts de aquesta àrea.
- Possibilitar que els alumnes realitzin en el procés d'aprenentatge una intensa activitat mental perquè reflexionin i raonin críticament sobre les seves idees i actuacions pròpies.

8. CRITERIS PER AL DISSENY DE LES ACTIVITATS. TOTES LES ETAPES.

A) Estratègies expositives per la presentació de temes, fets i conceptes de tal manera que ajudin als alumnes a situar-se clarament i tenir una visió panoràmica o introductiva a qualsevol tema del curs. Aquestes estratègies estaran acompanyades d'exercicis o activitats complementàries que ajudin assimilar el que s'explica.

B) Participació i preguntes constants a l'alumnat per a descobrir el seu grau d'assoliment de la matèria i per a fomentar la seva participació i interès.

C) Estratègies de recerca en les quals s'enfronti als alumnes en problemes on hagin d'utilitzar conceptes, procediments i activitats, garantint així la seva adquisició. Es tractaria de debats, investigacions senzilles, recerca i selecció d'informació de fonts diverses.

D) Al final de cada tema exercicis obligatoris per al consolidació i síntesi de l'aprenentatge.

E) Ús del diàleg com a instrument fonamental a les diferents matèries que imparteix el departament. Les diferents matèries impartides pel nostre departament han de contribuir a que l'alumnat aprengui a desenvolupar un pensament propi, a saber argumentar les pròpies opinions, a ser persones crítiques. Per aconseguir aquest objectiu proposem una metodologia activa basada en el diàleg i la participació dels alumnes. Una metodologia basada en el diàleg com a activitat bàsica no significa una renúncia a adquirir els principals conceptes de les diferents matèries, sinó que és una altra manera d'accedir-hi a partir d'un aprenentatge significatiu.

Per tant, el paper del professor ha de ser de guia i mediador que afavoreixi la construcció d'opinions ben raonades. Ha d'ajudar a aclarir als alumnes les seves pròpies creences i conviccions i a trobar-ne uns fonaments racionalment més consistents.

En les discussions, el professor no tan sols ha de fer el paper de moderador, sinó que també, té la funció de facilitar la participació de l'alumnat amb la proposta de textos, situacions, preguntes, activitats o exercicis que estimulin la reflexió crítica i el diàleg productiu sobre problemes filosòfics i morals.

Aplicació al plantejament de les unitats didàctiques:

- Motivació i exploració de les idees prèvies: abans de l'explicació de la unitat didàctica, és necessari polsar l'estat de les concepcions prèvies dels alumnes, a fi d'orientar el treball conforme al que el alumne ens mostri, i de rebutjar les idees equivocades sobre el tema. Aquest treball previ, ajuda a despertar l'interès sobre els continguts.

- Organització del contingut: informació bàsica i complementària. Establir nivells de diferenciació de continguts per poder atendre les diferències individuals dels alumnes. Informació essencial, els continguts mínims.
- Les activitats: triple propòsit; consolidar l'aprenentatge, promoure la reflexió facilitar l'adaptació a la diversitat de l'alumnat.

8. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS.

1r, 2n, 3r : No hi ha llibre de text.

4t d'ESO : No hi ha llibre de text però sí un llibre de lectura (F. Savater, *Ètica per al meu fill*).

1r de Batxillerat: No hi ha llibre de text però sí un llibre de lectura (F. Savater, *Política per al meu fill*).

2n de Batxillerat: Història de la filosofia, Ed. Vicens Vives

2n de Batxillerat: José Ignacio Alonso Garcia. Ed. MacGraw Hill. Psicologia

A tots els cursos es faran servir diferents materials audiovisuals (documentals, pel·lícules, etc.), es llegiran articles de premsa relacionats amb la matèria, es reflexionarà sobre dilemes morals, etc. En el marc de la matèria de valors ètics es faran exposicions de biografies de persones que puguin ser model dels valors que s'han de fomentar.

Els alumnes hauran de realitzar diversos **treballs de redacció curts**, d'una extensió de mig full aproximadament, com a activitat pràctica de reflexió i anàlisi del tema tractat, i evidentment també de pràctica de redacció, i que serviran d'exemple per a iniciar un debat obert dins l'aula sobre cada tema. Per exemple treballs com: a) Descriu com ets!, b) Com te veus en tenir 30 anys?, c) Explica'ns la teva identitat moral, d) Explica'ns la teva ideologia política, etc. Aquests treballs curts també puntuen.

Es realitzaran activitats relacionades amb la visualització de **vídeos i documentals**.

Els alumnes podran fer servir diversos **recursos com a font d'informació** per realitzar els seus treballs: Internet, Diccionaris digitals, Viquipèdia, Enciclopèdies, premsa, llibres, etc. Els alumnes disposen per consultar del material de la biblioteca del centre i del Departament de Filosofia.

Els alumnes han de tenir un **quadern** de l'assignatura en el que anar apuntant totes les activitats de deures i els apunts diaris de classe. Aquest quadern l'han de portar cada dia.

9. AVALUACIÓ.

L'avaluació de l'aprenentatge té com a fi essencial determinar en quina mesura han estat assolits els objectius proposats, és a dir, en quina mesura els alumnes han adquirit les capacitats de cognició, de procediment, personals i de realització social que marquen els objectius d'etapa d'ESO. Es dirigeix per tant, als continguts de tipus conceptual, de procediment i d'actitud fixats en un criteri d'avaluació, i està centrada en tres moments: El començament del procés, el seu desenvolupament i el final. Però l'avaluació dels procediments d'aprenentatge es fa en un procés de recollida de dades, formulació de judicis i presa de decisions que no es pot centrar exclusivament en els alumnes, sinó que han de tenir present altres aspectes, com són:

- La valoració contínua i sistemàtica del rendiments després d'una anàlisi acurada dels resultats obtinguts, sobre la validesa i fiabilitat dels instruments d'avaluació.
- La valoració de l'efectivitat de la programació didàctica, de la seva adaptació als interessos i a les capacitats dels alumnes: temes, materials i activitats.
- La valoració de la metodologia didàctica emprada i el desenvolupament de l'acció docent.
- La utilització racional i adient dels recursos del centre.

9.1. PROCEDIMENTS D'AVLUACIÓ. VALORS ÈTICS. PRIMER, SEGON, TERCER I QUART D'ESO.

6.

Els diferents procediments d'avaluació tenen com a finalitat avaluar el treball, interès i grau de seguiment de les tasques del curs.

- Observació i anàlisi de tasques de caràcter obligatori com ara deures setmanals i treballs individuals o en grup.
- Participació en les activitats de l'aula, per exemple, posada en comú de preguntes, debats, opinions sobre textos, articles de premsa, etc... És una bona manera d'avaluar actituds i participació. Aquesta participació ha de desenvolupar-se evidentment dins un ambient de respecte i tolerància per les opinions diferents a la pròpia. L' alumne ha de desenvolupar actituds que fan possible el debat com el respecte del torn de paraula.
- Quadern de classe on els alumnes anotin les dades de les explicacions, activitats i exercicis. El quadern de l'alumne ha d'incloure: explicacions del professorat (apunts), anotacions personals, redaccions, textos treballats, fotocòpies, exercicis de comentari de text, exercicis sobre material audiovisual, material lliurat pel professorat, etc.
- Assistència a classe.
- Encara que hem plantejat la matèria per avaluar-la amb aquests procediments i no fer exàmens, el departament es reserva el dret de fer exàmens en el cas que els alumnes no aprofitin el temps de classe i/o no tinguin un comportament adequat.

9.1. PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ. FILOSOFIA. PRIMER DE BATXILLERAT.

Els diferents procediments d'avaluació tenen com a finalitat avaluar el treball, interès i grau de seguiment de les tasques del curs.

- Observació i anàlisi de tasques de caràcter obligatori com ara exàmens, deures setmanals, treballs individuals o en grup i dissertacions filosòfiques.
- Participació en les activitats de l'aula, per exemple, debats, opinions sobre textos, articles de premsa, etc... És una bona manera d'avaluar actituds i participació. Aquesta participació ha de desenvolupar-se evidentment dins un ambient de respecte i tolerància per les opinions diferents a la pròpia. L' alumne ha de desenvolupar actituds que fan possible el debat com el respecte del torn de paraula.
- Quadern de classe on els alumnes anotin les dades de les explicacions, activitats i exercicis. El quadern de l'alumne ha d'incloure: explicacions del professorat (apunts), anotacions personals, redaccions, textos treballats, fotocòpies, exercicis de comentari de text, exercicis sobre material audiovisual, material lliurat pel professorat, etc.
- Assistència a classe.

9.1.PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA. SEGON DE BATXILLERAT.

Tots els exàmens escrits que es facin durant l'avaluació tindran la mateixa estructura formal que l'examen de selectivitat. És a dir, un fragment d'un text filosòfic, seguit de quatre preguntes: 1. Explicar breument la idea principal del text, 2. Explicar un concepte o expressió continguda en el text, 3. Relacionar/comparar un concepte o idea del text amb un altre del mateix text o no, o amb alguna característica pròpia del pensament de l'època, 4. Consideració raonada a favor o en contra del que diu l'autor del text o de l'actualitat d'algun aspecte central del text.

Els criteris de correcció d'aquests exàmens seran els mateixos que els de selectivitat, és a dir, com a criteris generals, els d'ajustar la resposta a la pregunta i no qualificar res que vagi més enllà de la pregunta, evitar reiteracions i contradiccions, claredat d'idees, domini de la terminologia bàsica, correcció gramatical, etc. A més els alumnes hauran de, a partir d'un text relacionat amb la filosofia de l'autor, ser capaços de:

- Explicar breument el contingut del text. (2,5 punts)
- Explicar un concepte o expressió continguda en el text. (2,5 punts). Aquesta pregunta demana una explicació que cal fer a partir de la comprensió del text. És important:
 1. Que l'explicació s'ajusti al sentit del text, tot determinant adequadament el concepte o expressió.
 2. L'explicació és clara i precisa i s'aclareix bé la connexió entre el text i el significat del concepte o de l'expressió que cal explicar.
- Relacionar o comparar un concepte o idea amb un altre concepte d'un altre autor. (2,5 punts).
- Contemporanitzar el problema filosòfic presentat en el text. Es valorarà les aportacions personals i el coneixement de la història de la filosofia per part de l'alumnat. (2,5 punts).

S'ha de tenir molt present que l'avaluació és continua, que en una prova poden sol·licitar-se coneixements ja demanats en proves anteriors i que l'alumne ha de fer servir i demostrar sempre tots els seus coneixements, per la qual cosa es farà una constant revisió dels conceptes, la terminologia i la problemàtica filosòfica del temari.

La participació i interès de l'alumne són importants. Per tant, es valoraran les aportacions dels alumnes i els comentaris de text que oralment i per escrit es faran constantment. Si ho considera adequat, el professor podrà tenir en compte l'interès, dedicació i esforç demostrat per l'alumne al llarg del curs en la puntuació final ordinària de juny o de setembre.

9.1. PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ. PSICOLOGIA. SEGON DE BATXILLERAT.

Procediments d'avaluació

- Els alumnes faran treballs d'investigació sobre els temes que es proposin. Es valorarà el contingut del treball, però també l'exposició oral i la seva capacitat per a respondre a les preguntes que es formulin sobre el tema.
- Lectura crítica de textos sobre temes de Psicologia.
- S'avaluarà positivament la participació en els debats i les aportacions dels alumnes sobre els temes que es plantegin a l'aula, així com l'interès mostrat per l'assignatura, el treball diari i constant.

**9.2.CRITERIS DE QUALIFICACIÓ. VALORS ÈTICS.
PRIMER i SEGON D'ESO.**

Les qualificacions seran el resultat d'aplicar els següents criteris :

PRIMER D'ESO :

50,00%	ACTIVITATS, EXERCICIS: Realitzar totes les activitats proposades a l'aula i/o a casa. Tenir el quadern (material que substitueix al llibre de text) net, ordenat i complet: la presentació es valorarà fins a dos punts mentre que el contingut es valorarà fins a tres punts. En total, el quadern es valorarà fins a cinc punts sobre la nota de l'avaluació. Per poder aprovar l'avaluació s'haurà d'aprovar aquesta part (amb un 2,5).
50,00%	ACTITUD, PARTICIPACIÓ: Mostrar interès per l'aprenentatge de la matèria. Tenir una actitud positiva, respectar el torn de paraula, participar a les classes, col.laborar en les activitats i respectar les diferents opinions dels companys. L'actitud tindrà una valoració de quatre punts i mig sobre la nota de l'avaluació. Per poder aprovar l'avaluació s'haurà d'aprovar aquesta part (amb un 2,5).

SEGON D'ESO :

45,00%	ACTIVITATS, EXERCICIS: Realitzar totes les activitats proposades a l'aula i/o a casa. Tenir el quadern (material que substitueix al llibre de text) net, ordenat i complet: la presentació es valorarà fins a un punt i mig mentre que el contingut es valorarà fins a tres punts. En total, el quadern es valorarà fins a quatre punts i mig sobre la nota de l'avaluació. Per poder aprovar l'avaluació s'haurà d'aprovar aquesta part (amb un 2,25).
45,00%	ACTITUD, PARTICIPACIÓ: Mostrar interès per l'aprenentatge de la matèria. Tenir una actitud positiva, respectar el torn de paraula, participar a les classes, col.laborar en les activitats i respectar les diferents opinions dels companys. L'actitud tindrà una valoració de quatre punts i mig sobre la nota de l'avaluació. Per poder aprovar l'avaluació s'haurà d'aprovar aquesta part (amb un 2,25).
10,00%	PROJECTE

Les professores es reserven el dret a fer un examen teòric en el cas que el comportament d'alguna classe/alumne sigui molt negatiu. En aquest cas, la nota de l'examen substituirà la nota de les activitats/exercicis (quadern), és a dir, l'examen es valorarà amb una puntuació del 50% (a primer d'ESO) o 45% (a segon d'ESO) sobre la nota de l'avaluació.

Per a aprovar l'assignatura:

1. S'han d'aprovar cada una de les dues parts (Activitats/exercicis i actitud/participació)
2. S'ha d'arribar a la mitjana de 5 tenint en compte tots els punts descrits anteriorment.

La nota final de juny sortirà de la mitjana de la nota de les tres avaluacions, encara que també es valorarà l'evolució de personal de l'alumne.

9.2.CRITERIS DE QUALIFICACIÓ. VALORS ÈTICS.
TERCER I QUART D'ESO.

50,00%	EXAMEN
50,00%	ACTIVITATS, EXERCICIS, ACTITUD i PARTICIPACIÓ: Tenir el quadern net, ordenat i complet. Mostrar interès per l'aprenentatge de la matèria. Tenir una actitud positiva, respectar el torn de paraula, participar a les classes, col.laborar en les activitats i respectar les diferents opinions dels companys. L'actitud tindrà una valoració de quatre punts i mig sobre la nota de l'avaluació. Per poder aprovar l'avaluació s'haurà d'aprovar aquesta part (amb un 2,25).

9.2. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ. FILOSOFIA.
PRIMER DE BATXILLERAT.

Les qualificacions seran el resultat d'aplicar els següents criteris :

Exàmens	80,00%
Deures i treballs	20,00%

Exàmens: A cada avaluació es faran un mínim de dos exàmens parcials teòrics, dels quals es farà la mitjana.

Deures: La feina que l'alumne faci a casa (dissertacions o exercicis), així com els treballs, s'avaluaran com un 20% de la nota de l'avaluació. Si bé ja no es farà un control dels quaderns com a l'ESO, sí es valorarà que l'alumne realitzi les tasques de reforç i consolidació proposades pel professor.

Per aprovar el curs s'han d'aprovar cada una de les tres avaluacions. En el mes de juny es faran les recuperacions de les avaluacions pendents.

La nota final de juny sortirà de la mitjana de la nota de les tres avaluacions, encara que també es valorarà l'evolució de personal de l'alumne.

En relació a les **absències injustificades** dels alumnes de Batxillerat, el departament de Filosofia aplicarà un descompte en la nota final de cada avaluació, i com a conseqüència en la nota de final de curs.

A partir de l'acumulació d'un 20 % d'absències injustificades respecte a les sessions de cada avaluació, el departament descomptarà un 20 % de la nota. El descompte serà progressiu i proporcional a les faltes, de manera que s'aplicarà un descompte del mateix percentatge a les notes de l'avaluació que faltes injustificades tingui l'alumne. Per exemple, en cas d'haver faltat a un 30% de classes, es descomptarà un 30% de la nota de l'avaluació.

9.2. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA.
SEGON DE BATXILLERAT.

La qualificació de cada alumne serà el resultat de :

Exàmens (dos per avaluació)	90,00%
Treballs i feina de l'alumne	10,00%

La participació i interès de l'alumne són importants. Per tant, es valoraran les aportacions dels alumnes i els comentaris de text que oralment i per escrit es faran al llarg del curs. Si ho considera adequat, el professor podrà tenir en compte l'interès, dedicació i esforç demostrat per l'alumne al llarg del curs en la puntuació final ordinària de juny o de setembre.

La nota final sortirà de la mitjana de la nota de les tres avaluacions, encara que també es valorarà l'evolució de personal de l'alumne.

En relació a les **absències injustificades** dels alumnes de Batxillerat, el departament de Filosofia aplicarà un descompte en la nota final de cada avaluació, i com a conseqüència en la nota de final de curs.

A partir de l'acumulació d'un 20 % d'absències injustificades respecte a les sessions de cada avaluació, el departament descomptarà un 20 % de la nota. El descompte serà progressiu i proporcional a les faltes, de manera que s'aplicarà un descompte del mateix percentatge a les notes de l'avaluació que faltes injustificades tingui l'alumne. Per exemple, en cas d'haver faltat a un 30% de classes, es descomptarà un 30% de la nota de l'avaluació.

9.2.CRITERIS DE QUALIFICACIÓ. PSICOLOGIA. SEGON DE BATXILLERAT.

Les qualificacions seran el resultat d'aplicar els següents criteris :

Treballs	90,00%
Participació, interès	10,00%

L'avaluació es farà exclusivament a partir dels treballs realitzats pels alumnes al llarg de l'avaluació, així com de la seva participació i interès. Els treballs hauran de complir amb uns mínims de qualitat (formal i conceptual).

En relació a les **absències injustificades** dels alumnes de Batxillerat, el departament de Filosofia aplicarà un descompte en la nota final de cada avaluació, i com a conseqüència en la nota de final de curs.

A partir de l'acumulació d'un 20 % d'absències injustificades respecte a les sessions de cada avaluació, el departament descomptarà un 20 % de la nota. El descompte serà progressiu i proporcional a les faltes, de manera que s'aplicarà un descompte del mateix percentatge a les notes de l'avaluació que faltes injustificades tingui l'alumne. Per exemple, en cas d'haver faltat a un 30% de classes, es descomptarà un 30% de la nota de l'avaluació.

9.3. PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ. VALORS ÈTICS. PRIMER, SEGON, TERCER I QUART D'ESO.

Al mes de **juny** els alumnes faran un examen o bé un treball a través del qual hauran de recuperar les avaluacions suspeses durant el curs. Si aproven les avaluacions pendents quedaran aprovats de l'assignatura. A l'avaluació es tindrà en compte l'evolució de l'alumne al llarg del curs.

Per la prova extraordinària de **setembre** el departament elaborarà un examen o plantejarà un treball a través del qual l'alumne haurà de demostrar haver assolit els objectius de tot el curs. La nota de l'avaluació final no reflectirà només la nota d'aquest examen o treball de setembre sinó que també valorarà l'actuació de l'alumne durant tot el curs.

9.3. PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ. FILOSOFIA. PRIMER DE BATXILLERAT.

Per aprovar la matèria s'ha d'aprovar cada un dels trimestres. Al mes de **juny** es farà un examen per a recuperar les avaluacions que els alumnes no hagin superat al llarg del curs. En el cas d'haver de recuperar dues avaluacions, s'haurà de recuperar tot el curs. El mateix es farà al mes de **setembre**.

Per a la nota final de curs el professor podrà tenir en compte el comportament, l'interès i l'esforç desenvolupats al llarg del curs.

9.3. PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA. SEGON DE BATXILLERAT.

A final de curs, abans de l'avaluació ordinària, es farà una recuperació de les avaluacions suspeses (si són dues o més avaluacions suspeses, l'alumne haurà de fer un examen global).

9.3. PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ. PSICOLOGIA. SEGON DE BATXILLERAT.

La recuperació de l'assignatura consistirà en la presentació dels treballs pendents no presentats, que hauran de tenir la qualitat mínima demanada per poder aprovar.

9.4.PLA DE RECUPERACIÓ D'ALUMNES PENDENTS.
VALORS ÈTICS. ESO.

Per aquests alumnes el departament acordarà la realització d' un treball per escrit que serveixi per a comprovar si l'alumne ha assolit els objectius de l'assignatura. Tindran unes dates d'entrega trimestrals per tal de que vagin dosificant la feina a fer. No entregar les feines comportarà suspendre l'assignatura.

9.4.PLA DE RECUPERACIÓ D'ALUMNES PENDENTS.
EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA. ESO.

Si bé l'assignatura d' Educació per a la Ciutadania ha desaparegut amb la LOMQE, poden haver alumnes de tercer i quart d ESO que la tinguin com a matèria suspesa. Per aquests alumnes el departament acordarà la realització d' un treball per escrit trimestral que serveixi per comprovar si l' alumne ha assolit els objectius de l'assignatura. No entregar les feines comportarà suspendre l'assignatura.

9.4. PLA DE RECUPERACIÓ D'ALUMNES PENDENTS.
FILOSOFIA. PRIMER DE BATX.

En relació a les activitats de recuperació per a alumnes amb l'assignatura pendent que enguany són a 2n de batxillerat es proposen aquestes mesures:

1. Es faran dos exàmens parcials de pendents al llarg del curs (un a la primera avaluació i un a la segona).
2. El departament elaborarà i entregarà als alumnes amb l'assignatura pendent un llistat de temes que es consideraran els mínims que s'han de saber per tal d'aprovar l'assignatura.
3. El contingut es repartirà en dues parts: el **primer parcial** comprendrà aproximadament la meitat dels continguts del temari. El **segon parcial** comprendrà els temes restants.

Per a superar amb èxit aquesta assignatura pendent serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5, resultant d'efectuar la mitjana aritmètica entre les dues notes que en resultin dels dos parcials i (condició molt important) que la nota de cap dels dos parcials no sigui inferior a 3, ja que si aquest fos el cas, l'alumne s'haurà de presentar a l'examen final al setembre, juntament amb tots aquells alumnes que no hagin aprovat, és a dir aquells alumnes la mitjana aritmètica dels quals sigui inferior a 5.

9. 5. PROCEDIMENTS DE REFORÇ I SUPORT.

Es facilitaran totes les eines a l'abast del departament per donar reforç i suport de tots aquells alumnes que ho requereixin, tenint en compte les seves necessitats particulars i sota la supervisió del departament d'orientació i de l'equip docent de l'alumne.

9. 6. CRITERIS DE PROMOCIÓ I TITULACIÓ.

9.6. Criteris de promoció i titulació:

Amb respecte a l'ESO, segons Decret 29/2016 de 20 de maig pel qual es modifica el Decret 34/2015 de 15 de maig.

Pel que fa a Batxillerat, segons Decret 30/2016 de 20 de maig pel qual es modifica el Decret 35/2015 de 15 de maig.

10. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

En les nostres assignatures d' ESO donam als alumnes exercicis i textos adaptats a cada nivell. Són assignatures en que es treballen les diferències, per tant es tenen en compte totes les particularitats tant a l'hora de treballar com a l'hora d'avaluar.

Es faran les adaptacions (no significatives) pertinents en cada cas.

A Batxillerat es posa a disposició dels alumnes amb adaptacions ordinàries les mesures següents:

- Disposar de més temps a la realització dels exàmens (30 minuts més, si escau).
- Contar les faltes ortogràfiques a la meitat o no contabilitzar-les en els casos en què aquesta sigui la indicació per part del departament d'orientació.

11. TRACTAMENT DE LA LECTURA.

Enguany s'han proposat dos llibres de lectura pels alumnes de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat:

Els alumnes 4t d'ESO llegiran *Ètica para Amador* (F. Savater). Es treballarà la lectura tant a classe com a casa.

Els alumnes de 1r de Batxillerat llegiran *Política para Amador* (F. Savater) i faran un treball / examen a la tercera avaluació.

A més, els alumnes d' ESO han de llegir en veu alta lectures que han de comentar per tal d'entendre el seu significat, així com exercicis corresponents als temes i opinions personals o treballs que ells han confeccionat.

A totes les nostres classes és habitual llegir petits textos adequats al nivell.

12. TRACTAMENT DE LES TIC.

El nostre departament utilitza habitualment les TIC. Fem servir vídeos, pel·lícules, notícies de premsa, etc. Que s'exposen amb el projector a classe. Els nostres alumnes també les han de fer servir quan fan treballs de recerca o quan exposen treballs a classe.

13. ELEMENTS TRANSVERSALS TRACTATS A L'ESO.

El caràcter integral del currículum implica que s'han d'incorporar en les diverses matèries elements educatius bàsics continguts en els ensenyaments transversals. Donades les característiques de les assignatures impartides pel departament, és evident la seva relació amb l'educació en valors. Les nostres assignatures tenen com a objectiu fonamental educar en valors per tant en totes elles es treballen aquests elements transversals. Malgrat això, aquí s'expliciten:

Educació moral i cívica.

- Reconèixer la dignitat i la llibertat de la persona com a elements indispensables en el creixement i la maduresa moral de la persona.
- Analitzar de forma crítica i rigorosa el concepte de responsabilitat.
- Considerar els codis ètics més enllà de la simple normativa social o religiosa, adonar-se de la necessitat d'elaborar criteris morals propis, raonats, solidaris i no subjectes a simples exigències externes.
- Desenvolupar estructures universals de judici moral que permetin l'adopció de principis com la justícia i la solidaritat.
- Conèixer els sistemes ètics i morals més rellevants, actuals i del passat, que tenen una incidència en la societat actual.
- Reconèixer en els dilemes actuals de la humanitat la seva raó ètica i moral.
- Discutir dilemes morals utilitzant raonaments no absoluts, oberts al diàleg i a l'acceptació d'altres punts de vista.
- Analitzar conflictes de valors i elaborar estratègies de solució basades en el diàleg i el respecte.
- Reflexionar i analitzar les causes dels desequilibris socials que provoquen marginació i injustícia social, i sensibilitzar-se davant les necessitats i els problemes dels altres.

Educació per a la pau.

- Revisar el concepte de pau, més enllà de la visió occidental heretada del concepte de *pax romana* (absència de conflictes bèl·lics entre Estats), considerant-lo no com a antítesi de la guerra sinó com a concepte oposat al de violència, en què la guerra només seria una forma concreta de violència organitzada.
- Revisar el concepte de conflicte, més enllà de la seva identificació amb quelcom negatiu i violent, per considerar-lo com un procés natural i consubstancial a l'existència humana en societat.
- Analitzar conflictes socials, adonant-se dels seus components bàsics (persona, procés, i problema o diferències essencials), i relacionar-los convenientment amb el seu context temporal i espacial.
- Desenvolupar les capacitats de presa de decisions i de resolució no violenta dels conflictes per tal d'ajudar en el desenvolupament de conductes prosocials.
- Comprendre la interdependència mundial entre els països i la mundialització dels problemes socials per tal d'adonar-se de la seva complexitat.
- Conèixer el contingut bàsic de la *Declaració Universal dels Drets Humans*, la seva història i la seva raó de ser en la societat actual.
- Formar una identitat universal des del respecte i l'afirmació de la diferència d'ètnies i cultures.
- Desenvolupar la solidaritat entre els pobles per mitjà de l'estudi i la valoració dels desequilibris socioculturals i econòmics entre els Estats, tot remarquant especialment la situació del Tercer Món.
- Conèixer les bases ètiques del sistema democràtic i les seves característiques concretes per mitjà de l'anàlisi de la Constitució vigent.
- Desenvolupar competències dialogants que predisposen a l'acord just i a la participació democràtica.
- Prendre decisions individuals davant d'un conflicte, tenint en compte els punts de vista i les necessitats de tots els implicats.
- Desenvolupar en la seva vida quotidiana comportaments coherents amb els principis i les normes que hagin defensat

verbalment.

Educació per a la igualtat entre els sexes.

- Comprendre la diferència entre sexe i gènere, el primer com a categoria biològica i el segon com a construcció sociocultural que defineix les diferències emocionals i intel·lectuals, els comportaments i els papers masculins i femenins que cada societat assigna a dones i homes.
- Conèixer de manera crítica l'àmplia gamma d'hàbits culturals en l'assignació i l'assumpció de papers masculins i femenins, i observar la seva diversitat, així com l'evolució que s'ha desenvolupat al llarg de la història de la humanitat i el grau de respecte als drets humans.
- Incorporar en els seus treballs una visió no sexista i adoptar actituds en la seva vida escolar, familiar i social a favor de la igualtat entre tots dos sexes.
- Propiciar l'intercanvi fluid de papers entre els alumnes i les alumnes en situacions en què calgui treballar en grup i afavorir la participació de tots en els debats i la presa de decisions per tal d'evitar situacions de discriminació sexista. D'aquesta manera, i des de la pròpia activitat de l'aula, es facilitarà l'establiment d'unes relacions més justes i equilibrades entre les persones.

Educació per a la salut.

- Considerar la salut com un estat de benestar (físic, psíquic i social) al qual tot ésser humà té dret per tal de gaudir d'una millor qualitat de vida.
- Formar-se una imatge ajustada d'un mateix, de les pròpies característiques i possibilitats, i desenvolupar activitats de forma autònoma i equilibrada, valorant l'esforç i la superació de les dificultats.
- Valorar els beneficis que comporten l'exercici físic, la higiene i l'alimentació equilibrada, i rebutjar hàbits extremadament perillosos per a la salut, com el consum d'alcohol, tabac i altres drogues.
- Conèixer les conseqüències individuals i col·lectives d'hàbits alimentaris inadequats i costums desaconsellables per tal de conservar un bon estat de salut i rebutjar les pautes de comportament que no condueixen a l'adquisició d'un benestar general.
- Reflexionar sobre els seus propis hàbits i aplicar en la vida quotidiana, en el seu entorn familiar i comunitari, els hàbits culturals que potenciïn una millor salut i qualitat de vida.

Educació del consumidor.

- Adquirir consciència de consumidor i actuar en conseqüència, sent conscient dels seus drets i responsabilitats.
- Conèixer l'existència i el contingut bàsic de la llei per a la defensa dels consumidors i usuaris.
- Desenvolupar habilitats i criteris per a la presa de decisions i actuar com a consumidors responsables, instant a la fabricació de productes cada vegada més duradors, menys contaminants i de fàcil reciclatge.
- Reflexionar sobre els missatges transmesos a través de qualsevol mitjà de comunicació i distingir missatges propagandístics i publicitaris, adoptant una actitud crítica davant la promoció del consumisme.

Educació ambiental.

- Comprendre el medi ambient com a sistema i adonar-se de la importància de la interrelació i mútua dependència dels elements naturals i humans.
- Aprofundir en el coneixement del medi fent una atenció especial a les nocions d'energia, equilibri, creixement, economia, ordre, cooperació, etc.
- Analitzar les manifestacions de la intervenció humana des del punt de vista de la seva incidència en el medi ambient.
- Analitzar els problemes mediambientals sota un esquema multifactorial i contextualitzat, tot evitant interpretacions excessivament generalitzadores i posicions dogmàtiques.
- Abordar problemes referits a l'entorn tot formulant possibles estratègies de solució.
- Adoptar unes actituds en la seva vida quotidiana coherents amb la defensa del medi ambient.
- Defensar la necessitat de cooperació social en relació amb la gestió mediambiental, a nivell local, nacional i internacional, i adoptar una actitud de col·laboració activa.

Educació sexual

- Considerar la sexualitat tant en la seva dimensió biològica com en l'emocional i la social, apreciament els papers sexuals femení i masculí en l'exercici de la sexualitat com a activitat de plena comunicació entre les persones.
- Desenvolupar el coneixement del propi cos i l'autonomia personal com a elements indispensables per a adquirir un excel·lent nivell de salut i autoestima per tal d'exercir amb satisfacció el seu rol social.
- Reconèixer la importància de la dimensió afectiva i emocional en el desenvolupament íntegre de la persona.
- Valorar l'amor com una forma plena i gratificant de relació amb els altres.

- Conscienciar-se dels valors que acompanyen l'amor: preocupació i cura, responsabilitat, respecte, identificació i solidaritat.
- Valorar l'art i, en general, qualsevol altra forma d'expressió que pugui ser vehicle de l'afectivitat humana.

ANNEX.

PROGRAMACIÓ CULTURA CLÀSSICA.

2. CONTRIBUTIÓ DE LES MATÈRIES A LA CONSECUCIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES. CULTURA CLÀSSICA. 4T d'ESO

La matèria de CULTURA CLÀSSICA contribueix al desenvolupament de les competències clau següents:

Comunicació lingüística.

Afavoreix la utilització tant del llenguatge verbal oral com de l'escrit i la valoració crítica dels missatges explícits i implícits que apareixen en diverses fonts, i possibilita també l'enriquiment del vocabulari.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

S'estudien la percepció i el coneixement de l'espai físic i natural en què es desenvolupen l'activitat i la convivència humanes, tant en grans àmbits com a l'entorn immediat, així com la interacció que es produeix entre tots dos.

Aprendre a aprendre.

Fomenta la consciència de les pròpies capacitats. També fomenta l'estímul de les virtuts i habilitats socials, la feina en equip, la informació i la opinió, que afavoreixen també els aprenentatges posteriors.

Competències socials i cíviques.

Propicia l'adquisició d'habilitats i virtuts cíviques per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. També contribueix a millorar les relacions interpersonals pel fet de formar l'alumne perquè prengui consciència dels propis pensaments, valors, sentiments i accions.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

Es desenvolupen iniciatives de planificació, presa de decisions, participació i assumpció de responsabilitats.

Consciència i expressions culturals.

Es relaciona principalment amb el fet de conèixer i valorar les manifestacions i els assoliments rellevants i el significat que tenen en diferents grups i societats. Fomenta la presa de consciència per part de l'alumne que la nostra cultura té origen en els fonaments grecs i romans.

3. OBJECTIUS. CULTURA CLÀSSICA. QUART D'ESO.

1. Identificar el marc geogràfic en què es desenvoluparen les civilitzacions grega i llatina i les fites més importants de la seva història, diferenciar-ne les etapes i establir relacions amb altres cultures anteriors i posteriors.
2. Conèixer els principals déus i herois de la mitologia clàssica i ser capaç d'identificar-los pels seus atributs en obres d'art antigues i modernes de diferent tipus.

3. Identificar els trets fonamentals de la religió grecoromana i les manifestacions rituals que s'hi associen, com ara el teatre o els jocs atlètics.
4. Identificar els aspectes rellevants de l'art i la literatura grecoromans i constatar-ne la pervivència en el patrimoni cultural i artístic.
5. Conèixer les característiques bàsiques dels sistemes polítics que es donaren a Grècia i Roma; l'organització social i familiar, la vida quotidiana i el temps d'oci; reconèixer-ne la pervivència en el món actual, i fer-ne una valoració crítica.
6. Reconèixer la influència del món romà a les Illes Balears en diversos aspectes: arqueològic, lingüístic, econòmic i social.
7. Conèixer els diferents tipus d'escriptura i, especialment, les característiques de l'escriptura alfabètica.
8. Reconèixer l'origen grecolatí de la majoria de les llengües d'Espanya i de gran part d'Europa.
9. Millorar l'expressió oral i escrita en català i en castellà mitjançant l'adquisició de termes llatins i d'hel·lenismes.
10. Reflexionar sobre els mecanismes de la llengua llatina per formar paraules per entendre'n la conformació en català i en castellà, conèixer algunes de les regles fonamentals d'evolució fonètica del llatí al català i aplicar-les en exemples que es proporcionin.
11. Desenvolupar el sentiment de pertinença a la unitat política i cultural que és Europa, la base de la qual es troba en el món clàssic, amb actituds de tolerància i respecte cap als seus diferents pobles i cap als d'altres zones del món.
12. Utilitzar críticament diverses fonts d'informació i diferents suports per construir el propi aprenentatge

5. CONTINGUTS. CULTURA CLÀSSICA. 4T ESO.

BLOC 1. GEOGRAFIA

Interpretació i elaboració de mapes i gràfics del marc geogràfic de les civilitzacions grega i romana. Localització geogràfica de llocs i fites rellevants de la civilització grega i romana. Descripció dels marcs geogràfics i la seva evolució al llarg de la història de Grècia i Roma.

Influx del marc geogràfic en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.

BLOC 2. HISTÒRIA

Grècia clàssica en el seu marc històric. Períodes i fets rellevants. Orígens de Roma. Del mite a la història. Roma i l'Imperi romà en el seu marc històric. Períodes i fets rellevants. Divisió social a Grècia i Roma. Hispània romana. Conquesta i romanització de les Illes Balears. Estudi de les restes arqueològiques.

BLOC 3. RELIGIÓ I MITOLOGIA

Principals déus i herois de la mitologia grecollatina: denominació en grec i llatí dels principals déus, trets que els caracteritzen, atributs i àmbit d'influència. Grans cicles mítics de l'antiguitat grecollatina. Reconeixement de mites i personatges mitològics en les manifestacions artístiques i literàries posteriors al món clàssic, especialment en l'art i la literatura de les Illes Balears.

Diferenciació i classificació dels distints tipus de personatge mític (déu, deessa, heroi, heroi'na...). Mites i herois. Concepte de mite en l'actualitat. Mite i religió a Grècia. El pas del μῦθος al λόγος.

Religiositat romana. Expansió del cristianisme. Esport a l'antiguitat: els Jocs a la Grècia clàssica.

BLOC 4. SOCIETAT I VIDA QUOTIDIANA

Societat grega: vida quotidiana i formes de govern. La polis. Societat romana, de la república a l'imperi: vida quotidiana i institucions. Oci a Grècia i Roma: Jocs Olímpics, ludi circenses, el teatre. Comparació entre organització politico-social i vida privada a Roma i a l'actualitat.

BLOC 5. ART, CIÈNCIA I LITERATURA

Trets distintius dels gèneres literaris en l'antiguitat clàssica. Teatre grec: tragèdia i comèdia. Formes teatrals gregues com a origen de les manifestacions posteriors d'aquest art i com a font de pensament i d'educació a l'antiguitat. Naixement de la poesia a Grècia. Poesia èpica. Homer. Poesia lírica. Prosa grega: historiografia i oratòria. Prosa llatina. Historiografia. Oratòria. Ciceró. Poesia a Roma. Epopeia romana. Virgili. Teatre a Roma. Comèdia romana. Gèneres i formes literàries actuals de procedència clàssica.

Art clàssic com a generador de models per a la posteritat. Grecs i art. Pervivència dels models clàssics en tots els tipus de manifestacions artístiques. Arquitectura i escultura a Grècia i Roma. Principals obres i models. Art clàssic a l'Estat espanyol.

BLOC 6. LLENGUA I LÈXIC

Origen i funció de l'escriptura. Tipologies. Origen de l'alfabet grec i llatí. Tipus d'alfabets. Pervivència dels alfabetos grec i llatí en l'actualitat. Llatí i grec, llengües indoeuropees. Llengües romàniques. Llengües a l'Estat espanyol. Reconeixement d'arrels gregues i llatines en el vocabulari científicotècnic del català i del castellà. Evolució del lèxic a les llengües romàniques i influència en les no romàniques. Derivació i composició sobre bases gregues i llatines. Prefixos i sufixos més productius. Terminologia científicotècnica d'origen grecollatí. Hel·lenismes. Llatinismes. Paraules patrimonials, cultismes i semicultismes.

BLOC 7. PERVIVÈNCIA EN L'ACTUALITAT. FILOSOFIA I CIÈNCIA.

Transmissió de la cultura clàssica fins avui dia. Panorama general. Pervivència d'elements lingüístics i de temes literaris en les llengües de la Comunitat Autònoma i la literatura occidental contemporània. empremta clàssica en l'arquitectura i en l'art presents a les Illes Balears. Presència de la civilització clàssica en l'organització social i política. Comparació amb els paradigmes actuals. Explicació mítica i explicació racional. La religió i els mites clàssics en la literatura i en les arts modernes. Concepte d'heroi en el pensament occidental. Comparació entre aspectes de la vida quotidiana grega i romana i l'actual. Observació, contrast i influència artística de l'arquitectura i l'urbanisme clàssics amb l'actual.

BLOC 1.

1. Localitzar en un mapa fites geogràfiques i enclavaments concrets rellevants per al coneixement de les civilitzacions grega i romana.

1.1. Assenyala sobre un mapa el marc geogràfic en el qual se situen en diferents períodes les civilitzacions grega i romana, en delimita l'àmbit d'influència, estableix connexions amb altres cultures pròximes i ubica amb precisió punts geogràfics, ciutats o restes arqueològiques conegudes per la seva rellevància històrica.

2. Descriure els diferents marcs geogràfics en els quals es desenvolupen les civilitzacions grega i romana al llarg de la història.

2.1. Enumera aspectes del marc geogràfic que poden ser considerats determinants en el desenvolupament de les civilitzacions grega i llatina i aporta exemples per il·lustrar i justificar els seus plantejaments.

BLOC 2.

1. Identificar, descriure i explicar el marc històric en el qual es desenvolupen les civilitzacions grega i romana.

1.1. Sap emmarcar determinats fets històrics en la civilització i període històric corresponent, els posa en context i els relaciona amb altres circumstàncies contemporànies.

2. Conèixer les principals característiques dels diferents períodes de la història de Grècia i Roma, elaborar i saber situar en un eix cronològic fets històrics.

2.1. Distingeix amb precisió les diferents etapes de la història de Grècia i Roma i esmenta i situa en el temps les principals fites associades a cadascuna.

2.2. Explica el procés de transició que es produeix entre diferents etapes de la història de Grècia i Roma i descriu les circumstàncies que intervenen en el pas d'unes a les altres.

2.3. Elabora eixos cronològics en els quals es representen fites històriques rellevants, consultant o no fonts d'informació diferents.

2.4. Situa dins un eix cronològic el marc històric en el qual es desenvolupen les civilitzacions grega i romana, assenyala diferents períodes i identifica per a cadascun les connexions més importants que presenten amb altres civilitzacions.

3. Conèixer les característiques i l'evolució de les classes socials a Grècia i Roma.

3.1. Descriu les principals característiques i l'evolució dels diferents grups que componen les societats grega i romana.

4. Conèixer les característiques fonamentals de la romanització d'Hispania.

4.1. Explica la romanització d'Hispania, en descriu les causes i en delimita les diferents fases.

4.2. Enumera, explica i il·lustra amb exemples els aspectes fonamentals que caracteritzen el procés de la romanització d'Hispania i n'assenyala la influència en la història posterior del nostre país.

BLOC 3.

1. Conèixer els principals déus de la mitologia grecollatina.

1.1. Pot anomenar amb la denominació grega i llatina els principals déus i herois de la mitologia grecollatina, assenyala els trets que els caracteritzen, els seus atributs i el seu àmbit d'influència, n'explica la genealogia i estableix les relacions entre els diferents déus.

2. Conèixer els mites i herois grecollatins i establir semblances i diferències entre els mites i herois antics i els actuals.

2.1. Identifica dins l'imaginari mític déus, semidéus i herois i explica els principals aspectes que en diferencien uns dels altres.

2.2. Assenyala semblances i diferències entre els mites de l'antiguitat clàssica i els pertanyents a altres cultures i en compara el tractament en la literatura o en la tradició religiosa.

2.3. Reconeix i il·lustra amb exemples la pervivència del mític i de la figura de l'heroi en la nostra cultura, analitza la influència de la tradició clàssica en aquest fenomen, assenyala les principals semblances i diferències que s'observen entre ambdós tractaments i les associa a altres trets culturals propis de cada època.

3. Conèixer i comparar les característiques de la religiositat i religió grecollatina amb les actuals.

3.1. Enumera i explica les principals característiques de la religió grega, les posa en relació amb altres aspectes bàsics de la cultura hel·lènica i estableix comparacions amb manifestacions religioses pròpies d'altres cultures.

3.2. Distingeix la religió oficial de Roma dels cultes privats i explica els trets que en són propis.

4. Relacionar i establir semblances i diferències entre les manifestacions esportives de la Grècia clàssica i les actuals.

4.1. Descriu les manifestacions esportives associades a cultes rituals en la religió grega, n'explica la pervivència al món modern i estableix semblances i diferències amb els valors culturals a què s'associen en cada cas.

BLOC 4.

1. Conèixer les característiques de les principals formes d'organització política presents al món clàssic i establir semblances i diferències entre elles.

1.1. Anomena els principals sistemes polítics de l'antiguitat clàssica i en descriu, de cadascun, la forma de distribució i exercici del poder, les institucions existents, el paper que aquestes exerceixen i els mecanismes de participació política.

2. Conèixer les característiques, l'evolució i la pervivència en la societat actual de les classes socials a Grècia i Roma.

2.1. Descriu l'organització de la societat grega i romana, explica les característiques de les diferents classes socials i els papers assignats a cadascuna, relaciona aquests aspectes amb els valors cívics existents en l'època i els compara amb els actuals.

3. Conèixer la composició de la família i els rols assignats als seus membres.

3.1. Identifica i explica els diferents papers que exerceixen dins la família cadascun dels membres i identifica i explica a través d'ells estereotips culturals i els compara amb els actuals. 4. Identificar les principals formes de feina i de lleure existents en l'antiguitat.

4.1. Identifica i descriu formes de feina i les relaciona amb els coneixements científics i tècnics de l'època i n'explica la influència en el progrés de la cultura occidental.

4.2. Descriu les principals formes de lleure de les societats grega i romana i n'analitza la finalitat, els grups als quals van dirigides i la funció en el desenvolupament de la identitat social.

4.3. Explica l'origen i la natura dels Jocs Olímpics, els compara i en destaca la importància respecte a altres festivitats d'aquest tipus existents a l'època.

BLOC 5.

1. Conèixer les característiques fonamentals de l'art clàssic i relacionar manifestacions artístiques actuals amb els models clàssics.

1.1. Reconeix les característiques essencials de l'arquitectura grega i romana, identifica l'ordre arquitectònic a què pertanyen diferents monuments en imatges no preparades prèviament i utilitza elements visibles per raonar la resposta.

1.2. Reconeix escultures gregues i romanes en imatges no preparades prèviament, les enquadra en un període històric i hi identifica motius mitològics, històrics o culturals.

1.3. Elabora eixos cronològics, hi situa aspectes relacionats amb l'art grecollatí i els associa a altres manifestacions culturals o a fites històriques.

1.4. Descriu les característiques, els principals elements i la funció de les grans obres públiques romanes i n'explica i il·lustra amb exemples la importància per al desenvolupament de l'Imperi i la influència en models urbanístics posteriors.

2. Conèixer i saber localitzar els principals monuments clàssics del patrimoni espanyol i europeu.

2.1. Localitza en un mapa els principals monuments clàssics del patrimoni espanyol i europeu, n'identifica l'estil i cronologia aproximada a partir d'elements concrets.

1. Conèixer les principals característiques dels gèneres literaris grecollatins i la seva influència en la literatura posterior.

1.1. Comenta textos senzills d'autors clàssics, identifica a través de trets concrets el gènere i l'època a què pertanyen i els associa a altres manifestacions culturals contemporànies.

1.2. Elabora eixos cronològics, hi situa aspectes relacionats amb la literatura grecollatina i els associa a altres manifestacions culturals o a fites històriques.

2. Conèixer les fites essencials de les literatures grega i llatina com a base literària de la cultura europea i occidental.

2.1. Reconeix a través de motius, temes o personatges la influència de la tradició grecollatina en textos d'autors contemporanis; se'n serveix per comprendre i explicar la pervivència dels gèneres i dels temes procedents de la cultura grecollatina, i en descriu els aspectes essencials i els diferents tractaments que reben.

1. Conèixer l'existència de diversos tipus d'escriptura, distingir-los i comprendre'n les funcions.

1.1. Reconeix diferents tipus d'escriptura, els classifica d'acord amb la seva natura i la seva funció i descriu els trets que en distingeixen uns dels altres.

2. Conèixer l'origen de l'alfabet i distingir diferents tipus d'alfabets usats en l'actualitat.

2.1. Anomena i descriu els trets principals dels alfabetos més utilitzats al món occidental, n'explica l'origen i els diferencia d'altres tipus d'escriptures.

3. Reconèixer la presència d'elements dels alfabet grec i llatí en els alfabet actuals.

3.1. Explica la influència dels alfabet grec i llatí en la formació dels alfabet actuals i assenyala en aquest darrer la presència de determinats elements presos del primer.

4. Conèixer l'origen comú de diferents llengües.

4.1. Enumera i localitza en un mapa les principals branques de la família de les llengües indoeuropees, assenyala els idiomes moderns que deriven de cadascuna i assenyala aspectes lingüístics que n'evidencien el parentiu.

5. Identificar les llengües europees romàniques i no romàniques i localitzar-les en un mapa.

5.1. Identifica les llengües que es parlen a Europa i a Espanya, diferencia per origen les romàniques de les no romàniques i delimita en un mapa les zones en les quals s'utilitzen.

6. Identificar l'origen grecollatí del lèxic de les llengües d'Espanya i d'altres llengües modernes.

6.1. Reconeix i explica el significat d'alguns dels hel·lenismes i llatinismes més freqüents utilitzats en el lèxic de les llengües parlades a Espanya i d'altres llengües modernes a partir del terme d'origen.

6.2. Explica el significat de paraules a partir de la descomposició i l'anàlisi etimològica de les seves parts.

6.3. Identifica i diferencia amb seguretat cultismes i termes patrimonials i els relaciona amb el terme d'origen sense necessitat de consultar diccionaris o altres fonts d'informació.

7. Analitzar els processos d'evolució en les llengües romàniques.

7.1. Explica els processos d'evolució d'alguns termes des de l'ètim llatí fins als respectius derivats en diferents llengües romàniques, descriu alguns dels fenòmens fonètics produïts i els il·lustra amb altres exemples.

7.2. Fa evolucions del llatí al castellà o al català aplicant les regles fonètiques d'evolució.

8. Conèixer i utilitzar amb propietat terminologia científicotècnica d'origen grecollatí.

8.1. Explica a partir de la seva etimologia termes d'origen grecollatí propis del llenguatge científicotècnic i sap usar-los amb propietat.

9. Constatar l'influx de les llengües clàssiques en llengües que no en deriven.

9.1. Demuestra l'influx del llatí i el grec sobre les llengües modernes servint-se d'exemples per il·lustrar la pervivència en aquestes llengües d'elements lèxics, morfològics i sintàctics heretats d'aquelles.

BLOC 7. CIÈNCIA I FILOSOFIA. VIGÈNCIA ACTUAL.

1. Reconèixer la presència de la civilització clàssica en les arts, les ciències i l'organització social i política.

1.1. Assenyala i descriu aspectes bàsics de la cultura i la civilització grecollatina que han perviscut fins a l'actualitat, en demostra la vigència en una i una altra època mitjançant exemples i compara la forma en què aquests aspectes es fan visibles en cada cas.

2. Conèixer la pervivència de gèneres, mitologia, temes i tòpics literaris i llegendaris en les literatures actuals.

2.1. Demuestra la pervivència dels gèneres i els temes i tòpics literaris, mitològics i llegendaris mitjançant exemples de manifestacions artístiques contemporànies en les quals són presents aquests motius i analitza el diferent ús que se n'ha

fet.

2.2. Reconeix referències mitològiques directes o indirectes en les diferents manifestacions artístiques i descriu, a través de l'ús que se'n fa, els aspectes bàsics que en cada cas s'associen a la tradició grecolatina.

3. Reconèixer la influència de la història i el llegat de la civilització de Grècia i Roma en la configuració política, social i cultural d'Europa.

3.1. Estableix paral·lelismes entre les principals institucions polítiques, socials i culturals europees i els seus antecedents clàssics.

3.2. Analitza i valora críticament la influència que han exercit els diferents models polítics, socials i filosòfics de l'antiguitat clàssica en la societat actual.

4. Verificar la pervivència de la tradició clàssica en les cultures modernes.

4.1. Identifica alguns aspectes bàsics de la cultura pròpia i d'altres que coneix amb trets característics de la cultura grecolatina i infereix, a partir d'això, elements que proven la influència de l'antiguitat clàssica en la conformació de la cultura occidental.

5. Fer treballs d'investigació sobre la pervivència de la civilització clàssica en l'entorn utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.

5.1. Empra les tecnologies de la informació i la comunicació per recollir informació i fer treballs d'investigació sobre la pervivència de la civilització clàssica en la nostra cultura.

7. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS.

- 1ª AVALUACIÓ: BLOCS 1 I 2

- 2ª AVALUACIÓ: BLOCS 3, 4 I 5

- 3ª AVALUACIÓ: BLOCS 6 I 7.

8. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS.

- Recursos teòrics impresos i penjats a la plataforma Google Classroom o Edmodo: els alumnes han de pagar les fotocòpies del quadernet.

- Quadernet de l'assignatura amb fitxes i activitats, així com esquemes i apunts.

- Eines TIC

9. AVALUACIÓ.

9.1. Procediments d'avaluació:

Avaluació contínua, formativa i sumativa, basada en l'aprenentatge significatiu i progressiu.

9.2. Criteris de qualificació:

60 % Projectes, treballs i exàmens

40 % Quadernet, actitud i feina a classe.

*És un requisit tenir aprovada l'àrea de projectes i treballs per a fer mitjana i que l'assignatura quedi aprovada.

9.3. PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ

Els alumnes que al mes de juny no hagin assolit els objectius de la matèria i per tant, tenguin l'assignatura suspesa, hauran de realitzar els treballs i les tasques pertinents que la docent els indiqui a final de curs, amb la possibilitat de recuperar l'assignatura el mes de setembre en convocatòria extraordinària.

14. APROVACIÓ DEL DOCUMENT.

Aquesta programació va ser aprovada dia 5 d' Octubre de 2018

Carne Mir Perelló
Mª Inmaculada López Pérez.